

Hogst av for ung skog og avskoging skjer i betydelig omfang i kystskogbruket – dessverre! Årsaker: Inkompetanse? Manglende skogpolitikk? Bevist miljøpolitikk? Generell uvilje? Velg selv!

Temadokument

Bakgrunnsinformasjon for rullering av

**Melding om Kystskogbruket
mars 2021**

Noen klipp fra:

Norges Historie, bind 7, 1648-1720:

«Da de nederlandske skipperne kom opp til norskekysten i begynnelsen av 1500-tallet, stod skogen tykk og tett helt ned til kysten. Avvirkningen på 1500-tallet og utover på 1600-tallet hadde i stor utstrekning hatt karakter av høstningsbruk, uten tanke på gjenvekst. Der var veldige ressurser å ta av; men den raske økningen i avvirkningen betydde at skogen ble hogd ut i de relativt lett tilgjengelige skogene langs kysten og innover i landet langs de gode fløtningselvene. Hardest gikk det ut over skogen på Vestlandet, og først og fremst ble det drevet rovhogst på de store dimensjonene.»

««Maste og spire skog findes ikke uti Bergenhus len, som man haver fornøden til Bergen bys egen skibe, og derfor ei heller nogen udførsel deraf skjer» heter det i landkommisjonens beretning fra 1661.»

«I landkommisjonens beskrivelse av gårdene i indre Agder lyder det rytmefast fra hvert bruk: «Skogen er aldeles udhuggen»»

Norges Historie, bind 11, 1850-1884:

«Likesom i skogene langt til fjells ble det nå mer lønnsomt med skogsdrift i Trøndelag og Nordland. I Namdalen, der det var svære urørte skogstrekninger, ble det stordrift og litt av en gründertid mellom 1845 og 1865»

«Omkring 1860 regnet amtmannen med at fremmede hadde investert ca. 200 000 spesidaler i skogsdrift i Namdalen, «og man kan nok vide, at der er begyndt og vil blive fortsat en ødelæggelses- og utryddelseskrig imod tømmermassen»».

Norges Historie, bind 12, 1884-1919:

«Ennå i 1870- og 1880-årene dominerte den såkalte dimensjonshogsten.» -
«Forstmennene anbefalte isteden å gå over til hva som gjerne ble kalt «plukkhogst»» -
«Den grønne løgn» var professor Agnar Barths dom over den.

Forord

Fylkeskommunene på kysten fra Agder til Troms og Finnmark tok i 2006 et felles initiativ for å få utarbeidet en fylkeskommunal Melding om kystskogbruket. Målet var å snu en negativ trend og på lang sikt få utnyttet skognæringspotensialene i kystfylkenes sterkt økende skogressurser. Planarbeidet skjedde i nært samarbeid med hele skognæringa, både den skoglige og industrielle delen, og med statsforvalter.

Den første Melding om kystskogbruket ble presentert i januar 2008. Den ble fulgt opp i et trepartssamarbeid mellom de ovennevnte. Etter en rulleringsprosess i 2014, ble den andre Melding om kystskogbruket presentert i 2015. Begge meldingene har gitt meget gode resultater, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Skognæringa Kyst ble «født» i dette samarbeidet, og er i dag en svært viktig organisasjon for skognæringa i kystskogbruksfylkene og har samtidig en koordinerende og utførende rolle i oppfølgingen av meldingene.

Fylkeskommunene ønsker nå å starte arbeidet med en ny rullering av meldinga. Som grunnlag for rulleringsarbeidet ønsker Skognæringa Kyst å få utarbeidet et nytt «Bakgrunnsdokument» som viser utviklingen i næringa, både faglig, økonomisk og hva man har fått til politisk og organisatorisk, samt viser utviklingsmulighetene videre.

Høknesnes AS påtok seg å utrede bestemte fagtema nærmere. Disse temaene er satt sammen i dette temadokumentet, som langt på vei er en oppdatering av de samme temaene fra 2014-dokumentet. Høknesnes AS har fått god bistand til arbeidet både fra «fylkesskogsjefene», koordinert v/ Trude Hagen Hansen, fagansvarlige i Skognæringa kyst Helge Kårstad og Arne Steffenrem i NIBIO.

Vi har valgt å lage dette som et samlet temadokument, i tilfelle Skognæringa Kyst av praktiske grunner ønsker å bruke det slik i den kommende rulleringsprosessen.

Namsos mars 2021

Mathias Sellæg
Høknesnes AS

Innhold

1.0	Skoglige forhold	5
1.1	Areal- og skogressurser.....	6
1.1.1	Arealer, volum og tilvekst	6
1.1.2	Treslagsfordeling	7
1.2	Virkestilgang og avvirkningsprognoser	8
1.3	Skogreisingskogen – «Den store granhøsten»	9
1.4	Miljøhensyn.....	10
1.5	Eiendomsforhold/-struktur.....	12
2.0	Virkemidler i skogbruket.....	13
3.0	Frøforsyningen i kystskogbruket.....	15
4.0	Skogfaglig veiledningstjeneste i skogbruket.....	17
4.1	Den offentlige veiledningstjenesten.....	17
4.2	Skogpådrivere – Løsning på et strukturproblem?.....	18
5.0	Skogstatistikk	18
5.1	Avvirkning av industrivirke.....	19
5.2.	Skogplanting.....	22
5.3	Ungskogpleie.....	23
5.4.	Skogsveier, tømmerkaier og flaskehalsen på off. veinett	24
5.4.1	Skogsveier.....	24
5.4.2.	Tømmerkaier	27
5.4.3.	Flaskehalsen off. veinett.....	29
5.4.4.	Taubaner – Drift i vanskelig terreng	29
6.0	Skog og klima – klimaskoger i kystskogbruket.....	31
6.1.	Klimaskoger i kystskogbruket.....	31
6.2.	Utenlandske treslag.....	34
7.	Fylkesvise faktatall for kystskogbruksfylkene – 2 sider pr. fylke	35
	Agder.....	36
	ROGALAND	38
	VESTLAND.....	40
	MØRE OG ROMSDAL.....	42
	TRØNDELAG.....	44
	NORDLAND	47
	TROMS OG FINNMARK.....	49

1.0 Skoglige forhold

Innledningsvis vises to figurer som illustrerer en stor endring i landets skogpolitiske ambisjoner. Hva har skjedd?

<p>Klipp fra NIBIO's rapport «Bærekraftig skogbruk i Norge» 2018, artikkel om Tilvekst og skogavvirkning v/Gro Hysten Figuren viser brutto tilvekst og skogavvirkning i Norge fra 1920 til 2017.</p>	<p>Klipp fra Miljødirektoratets rapport M229-2014 – «Kunnskapsgrunnlaget for lavutslipps-utvikling». Figuren viser virkelig og estimert karbonopptak (negative verdier) og dermed indirekte tilveksten i skogene fram mot 2100</p>
	<p><small>Figur 4-61 Netto CO₂ utslipp fra sektoren skog og andre landarealer (CO₂-ekvivalenter). Historiske tall fram til 2012 og framskrivinger fra 2013 og fram til 2110. Dagens klima er lagt til grunn.</small></p>
<p>Figurene overlapper hverandre mellom 1990-2017</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Skogavvirkningen jevnt rundt 10 mill. m³/år i hele perioden. • Skogtilveksten/karbonbindingen har økt 2,5 ganger og spesielt kraftig etter krigen da skogplantingen skjøt fart. • Skogvolumene har også økt med omtrent tregangen. 	<p>Slik ser/så våre miljømyndigheter på våre skogers utvikling i 2014.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedgangen i karbonopptaket skyldes sterkt redusert skogkulturinnsats de siste 30-årene. Ønskes denne utviklingen? • Er dette i tråd med skogloven?

Figurene illustrerer også de store valgmuligheter landets skoger gir oss. Vi kan velge å bygge opp skogressursene og karbonlagrene i skogene, slik det ble gjort etter krigen og fram til midt på 1990-tallet. Eller vi kan bygge ned ressursen slik vi gjør i dag og til det katastrofale nivået rundt forrige århundreskifte (1920), slik høyre fig. antyder.

Om man hadde fortsatt suksessen med skoginvesteringer fra 1990-tallet, hadde både tilvekst- og volumøkning og dermed karbonbindingen i skogene kunnet økt betydelig mer enn i dag. Årsaken er at gammelskogene som hogges i dag er glisne pga tidligere tiders rov-/dimensjonshogst. Hogst og tilplanting ville gitt betydelig bedre vekst på samme areal.

I tillegg til dette ubrukte vekstpotensialet ligger et meget stort ubenyttet potensial i ca. 10 mill. dekar høyproduktive gjengroingsarealer, dvs. tidligere jordbruksjord som av ulike grunner er tatt ut av drift og er i ulike stadier av gjengroing, hvorav det meste i kystskogbruket. Denne tilplantingsreserven øker.

Kommentarer:

- *Siden krigen er det bygget opp et betydelig virkesvolum som landet kan tære på de nærmeste 10-årene.*

- *Nyere framskriving viser at tilvekstfallet ikke trenger å bli så kraftig som Miljødirektoratets rapport viser, forutsatt noe innsats i skogkultur.*
- *Det skogpolitiske valget på 1990-tallet burde vært å øke investeringene og karbonopptaket i skogene betydelig ut over 30 mill. tonn CO₂ /år. Det ville vært den billigste klimapolitikken, samtidig som store bærekraftige råstoffressurser ble produsert for kommende slekter.*
- *De største og beste arealreserver for å snu en slik negativ utvikling finner vi i kystskogbruksfylkene med de store og produktive gjengroingsarealene, jfr. pkt. 6.*

1.1 Areal- og skogressurser

1.1.1 Arealer, volum og tilvekst

Vedr. areal- og skogressursene fylkesvis, vises til fylkesvise faktatall i pkt. 7.0. Her presenteres samletall for kystskogbrukets takserte regioner og sammenholdt med landet.

Totalt skogareal, produktivt skogareal, stående volum og tilvekst er vist i tabellen nedenfor:

Fylke	Totalt skogareal, 1000 dekar	Produktivt skogareal, 1000 dekar	Stående trevolum, mill. m ³ u.b.	Årlig Tilvekst, mill. m ³ /år u.b.
Agder, Rogaland, Vestland, Møre og Romsdal	24 185	15 818	196,6	5,46
Trøndelag	16 480	10 470	115,7	3,10
Nord-Norge (Nordland, Troms og Finnmark)	28 420	14 170	68,4	1,94
Sum Kystskogbruket	69 085	40 458	380,7	10,5
Landet	130 850	82 780	866	22,1
Kystskogbrukets andel av landet, %	53 %	49 %	44 %	48 %

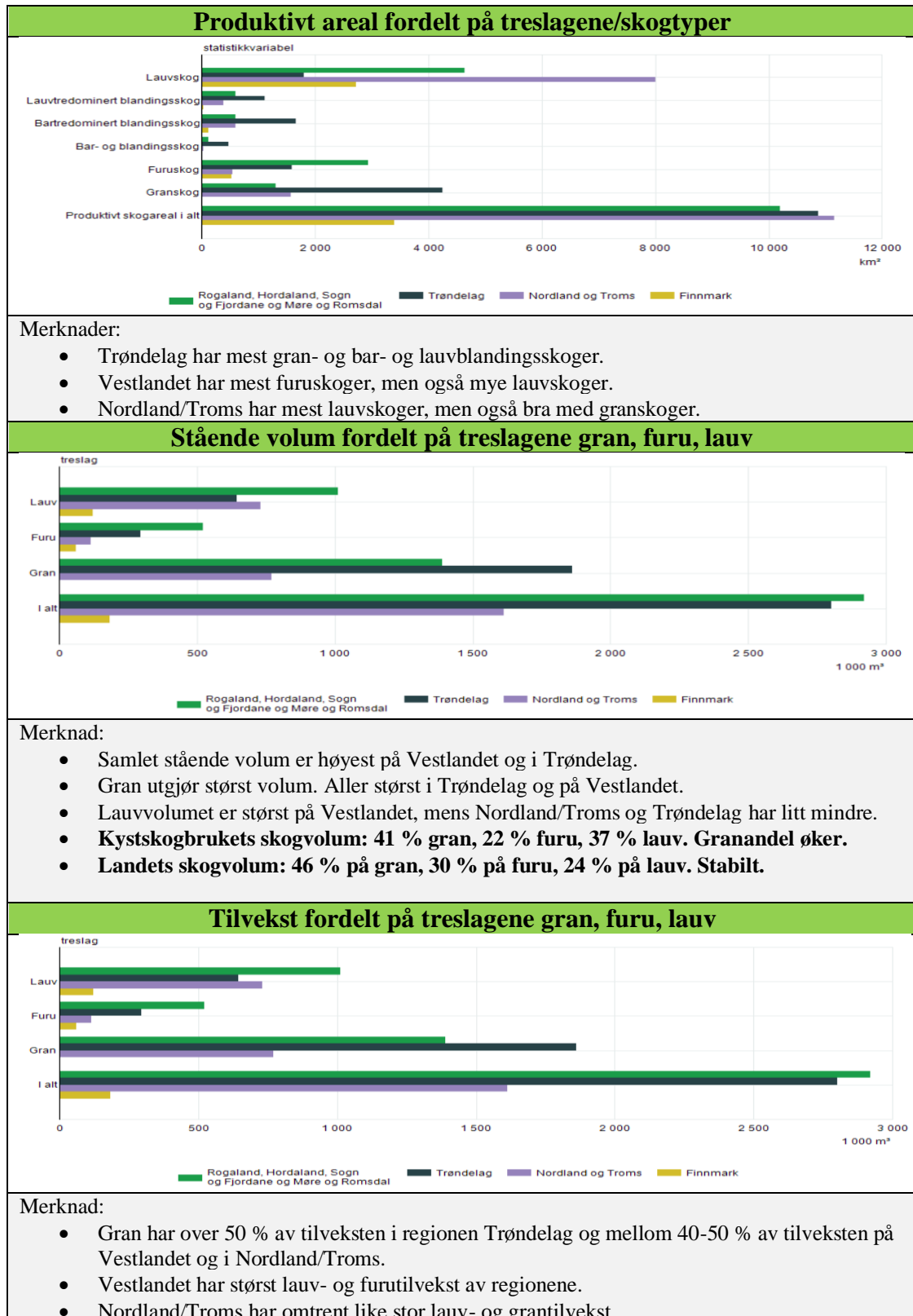
(Kilde: Statsforvalterne i fylkene og SSB, Landsskogtakseringen 2015-2019)

Kommentarer:

- *Den store økningen i tallene fra 2014-dokumentet skyldes at Aust-Agder er kommet i tillegg. Tallene kan derfor ikke sammenlignes direkte. Nå omfatter Kystskogbruket 53 % av landets totale skogareal, 49 % av det produktive skogarealet, 44 % av stående volum og 48 % av total tilvekst.*
- *Totalt skogareal øker imidlertid ikke, hvilket skyldes ulik definisjon av skogareal. Med samme definisjon som i 2014 hadde det nok også økt ganske mye, som følge av nedlagt utmarksbeite, gjengroing og global oppvarming. Denne økningen fortsetter.*

1.1.2 Treslagsfordeling

Treslagsfordeling varierer mye i ulike deler av landet. Figurene nedenfor viser produktivt areal, stående volum og tilvekst fordelt på treslag/skogtyper. Merk at Agder ikke er med i figurene, fordi Agder, som i Landskogtakseringens takstområder inngår sammen med Telemark, ikke kan synliggjøres separat i denne framstillingen:

- **Kystskogbrukets tilvekst: 54 % gran, 13 % furu, 33 % lauv. Granandelen øker.**
- **Landets tilvekst: 56 % gran, 22 % furu, 23 % lauv. Granandel øker.**

(Kilde: SSB, Landsskogtakseringen 2015-2019)

1.2 Virkestilgang og avvirkningsprognoser

Alt produktivt skogareal er ikke tilgjengelig for avvirkning av terrengmessige-, økonomiske- og miljømessige årsaker. Kystskogbruket fikk i 2011 utarbeidet prognoser for framtidig virkestilgang (Rapp. fra Skog og Landskap, nr. 11/2011). I en forenklet oversikt nedenfor er det estimert et balansekvantum landsdelsvis ut fra økningen i stående volum. Agder, som ikke er medtatt i ovennevnte rapport, er derfor lagt til Vestlandet.

Landsdel	Balanse- Kvantum, mill m ³ /år
Nord-Norge	1,3
Trøndelag	3,0
Vestlandet + Agder	5,0
Sum	9,3

Balansekvantumet øker i alle landsdeler. Beregningene i ovennevnte rapport viser at ved å forutsette en minste driftsnetto på + kr. 50,- pr. m³, faller 30 % bort, slik at drivverdig balansekvantum anslåes til ca. 6,5 mill. m³ pr. år.

Som kjent slår det sterkt ut på framtidig tilgjengelig volum om man legger seg på lavt eller høyt skogkulturnivå. Ved å legge seg på et høyt skogkulturnivå økes framtidsvolumet med 10 %, mens et lavt nivå, reduserer framtidsvolumet med ca. 30 %. Heri ligger både et ressursoppbyggingsvalg og et valg om karbonopptak (CO₂).

Her må tilføyes at plantingen har sviktet merkbart over hele landet de siste par 10-årene, men særlig på Vestlandet, jfr. pkt 5.2. Årsakene til denne svikten har ikke våre nasjonale myndigheter ennå funnet grunn til å analysere og/eller tatt tak i.

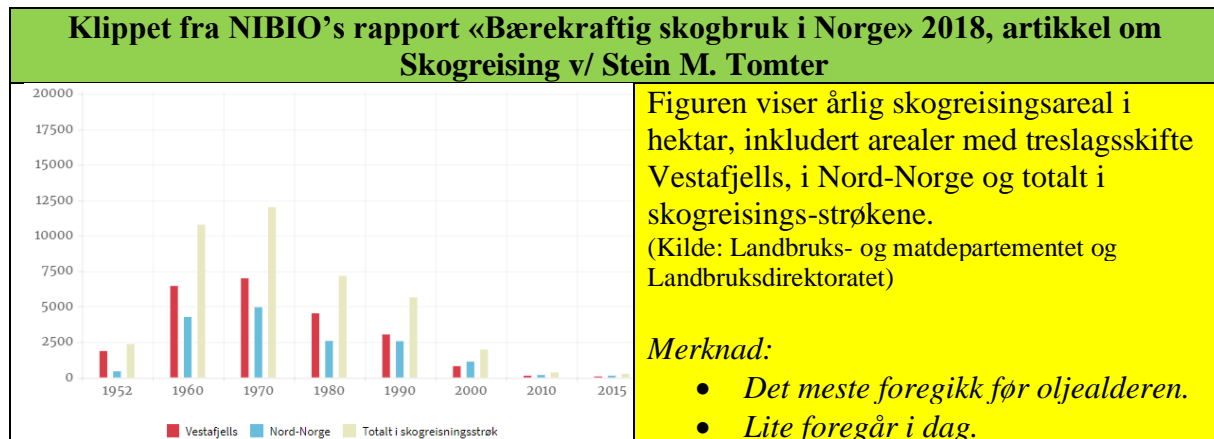
Framtidskvantumet kan imidlertid økes vesentlig i hele kysten ved treslagsskifte på gjengroingsområdene.

Kommentarer:

- *Det er svært viktig at Kystskogbruket greier å øke samlet avvirkning til ca. 5-7 mill. m³ årlig, ellers kan man miste store volum. Det samme vil kunne skje om man istedenfor hogstmoden skog avvirker eldre produksjonsskog (h.kl. III og IV), hvilket dessverre skjer i for stor grad.*
- *P.g.a. svikt i plantingen de siste par tiårene bør det vurderes om noe av den hogstmodne skogen bør «skyves» noe framover i tid, for på den måten å tette noe av volumsvikten vi allerede nå ser vil komme i perioden etter 2050. Dette krever god innsikt i skogens helsetilstand og fleksibilitet i driftsopplegg og infrastruktur.*
- *Det er likeledes avgjørende viktig, både for karbonbindingen og kommende slekters ressurstilgang, at skogplantingen sikres for fremtiden. Denne utfordringen må rettes til nasjonalt politisk nivå og til Landbruks- og matdepartementet.*

1.3 Skogreisingssskogen – «Den store granhøsten»

Innledningsvis klippes inn utdrag fra en artikkel om skogreisningen i en NIBIO-rapport.

Balansekvantumsvurderingene i foregående kapittel er teoretiske beregninger av et jevnt framtidig kvantum. Den helt ekstraordinære situasjonen i kystskogbruket, som i 40-årsperioden 1955-95 skogreiste ca. 3 mill. dekar på til dels høyproduktiv mark, er forsøkt medtatt i balansekvantumsberegningene foran. Det aller meste av den høyproduktive skogreisingssskogen vil imidlertid neppe kunne overholdes særlig lenge utover hogstmodenhetsalder, uten tynningstiltak, og vil derfor måtte hogges i kommende 40-årsperiode. **For å unngå at kvalitetsvirke råtner på rot, bør det legges an en ekstraordinær høy avvirkning i kommende 40-årsperiode.**

Det er en relativt liten del av denne skogen som ikke kan nåes med veibygging, anslagsvis under 10 %. Det er også en liten del av denne skogen som pålegges miljørestriksjoner. Denne enorme fornybare ressursen vil derfor være nyttbar så å si i sin helhet.

Denne avvirkningen er kystskogbruket nå i gang med. Men det må reises et spørsmål om skogsveibyggingen har vært tilstrekkelig i forkant, slik at det er den hogstmodne skogen som hogges først eller om det hogges for mye ungskog. At vi hogger for ung skog medfører at volumene reduseres, både ved at vi mister tilvekst og at vi kanskje ikke rekker å få tatt ut den mer vanskelig tilgjengelig hogstmodne skogen før den råtner på rot eller brytes ned av storm. Dette er forøvrig en generell utfordring for skogbruket, men likevel helt ekstraordinær i skogreisingsområdene som i utgangspunktet mangler både veidekning og driftskapasitet.

I bakgrunnsdokumentet-2014 forsøkte vi å anslå et årskvantum skogreisingssskogen ville kunne gi i kommende 40-årsperiode, til 2055. Avhengig av bestokningen anslo vi et sted mellom 3,75 – 5,6 mill. m³/år, som ville komme i tillegg til den øvrige skogen.

Bl.a. dette gir NIBIO noe svar på i sin rapport nr. 04/2014 «Tilgang på hogstmoden skog fram mot 2045». Her analyseres tømmerutgangen for hele landet med grunnlag i foreliggende takster. Landet deles i fire regioner, hvorav Vestlandet og Nordafjells er to regioner i Kystskogbruket, mens Agder inngår i region Østlandet Vest. Rapporten tar ut fra takstdata utgangspunkt i stående hogstmoden skog i regionene og beregner samtidig det tømmerkvantumet som vil vokse seg hogstmodent i årene fram til 2045. Her kommer en stor del av skogreisingssskogen inn. Fra disse volumene trekker man fra volum ut fra terreng-, miljø- og driftstekniske årsaker.

For Kystskogbrukets regioner framkommer følgende totalkvantum (alle treslag), forutsatt driftskostnader mindre enn kr. 300.

Region	Stående hogstmodent volum, mill.m ³ u.b.	Skog som blir hogstmoden fra 2014-2045, mill.m ³ u.b.	Sum, mill. m ³ u.b.
Vestlandet	25	48	73
Nordenfjells	50	47	97
Sum:	75	95	170

Fordeler vi de 170 mill. m³ på 30 år, gir det en årlig avvirking på 5,6 mill. m³/år. Dette tallet inkludere ikke Agder. Det er ennå langt ifra avvirket så mye pr. år i det øvrige Kystskogbruket, hvilke tilsier at det spares opp kvantum. Årlig avvirkningskvantum bør derfor økes ytterligere.

Kommentarer:

- *Den ekstraordinære situasjonen i kystskogbruket i kommende 40-årsperiode, med «Den store granhøstingen», er både en stor utfordring og mulighet for kystskogbruket og nasjonen. Et avvirkningsnivå på 6-7 mill. m³ pr. år i 40 år bør gi grunnlag for industriell aktivitet.*
- *NB! Dette potensialet må snarest synliggjøres både i skog-, industri- og klimapolitikken.*

1.4 Miljøhensyn

All skogvirksomhet er underlagt nasjonale miljøforskrifter, mens all avvirking for salg også skal foregå i tråd med næringas miljøsertifiseringssystem og «Levende Skog»-standardene.

De kraftigste angrep på skogbruket i dag går på hogst av gammel skog. «Nå hogges den siste rest av gammelskogen» sies det igjen og igjen. Dette er unødvendig, for det først fordi skog ikke bør hogges før den blir gammel, men også fordi man ikke skiller mellom lauv- og barskog. Det er i de gamle lauvskogene, som i dag knapt hogges, mangfoldet er størst. Videre sees det bort fra det faktum at skogene som hogges er miljøregistrert og godkjent. Faglig sett burde det også være forståelig at biologisk mangfold følger suksesjonene og kommer igjen. Endelig kan kanskje Riksrevisjonens Dokument 3:17 (2011-12) illustrere gammelskogsituasjonen i Norge, sammenlignet med naboland. Den synes avgjort ikke akutt.

I beregningene i den forannevnte NIBIO-rapporten (nr. 04/2014 eller Skog og Landskap, nr. 11/2011?), pkt. 1.2, trekkes det ifra ca. 30 % som følge av miljø-, terreng-, økonomiske og ulike driftshensyn. Det betyr at relativt store skogarealer forblir stående urørt. I tillegg kommer utligjengelige arealer som rapporten ikke har tatt med i utgangspunktet.

Så store «naturlige fredninger» burde være betenkelig ut fra et skadeinsekt-synspunkt, jfr. bl.a. barkbillesituasjonen i Canada, men det synes merkelig nok ikke å fange interesse.

Det er imidlertid viktig å være klar på i nye og kommende forhandlinger om miljøstandarder for framtidig skogsdrift i Norge, at kystskogbruksområdene ikke skal belastes sterkere med hensyn/fredninger/vern enn andre skogregioner i Norge. Det har vært en tendens til det. Dette ødelegger i så fall framtidige næringspotensialer i kystskogbruket. Miljøhensyn er hele skognæringas og samfunnets felles ansvar, og skal ikke ramme enkeltfylker, -kommuner og -skogeiere særskilt. Siden forrige kystskogmelding har Kystskogbruket v/Skognæringa Kyst tatt plass ved bordet i forhandlingene om nye skogstandarder. Det sikrer på en langt bedre måte Kystskogbrukets spesielle regionale behov/interesser.

I desember 2020 forelå Nibio-rapporten «Tilstand og utvikling i skog 2002-2017». Rapporten tar primært for seg skog som forvaltes som skogbruk. Her fastslås: «Både stående volum, antall grove trær, samt volumet av død ved og arealandelen gammel skog har økt betydelig gjennom tidsperioden.» Dette burde berolige noen og enhver.

Kommentarer:

- *Alle miljøhensyn tas i kystskogbruket.*
- *Kystskogbruket skal som regioner ta sin rettmessige andel av skognæringas og nasjonens fellesansvar for miljøhensyn i skogbruket, men ikke mer.*
- *Miljøhensyn slår relativt lite ut på balansekvantumet på Vestlandet, men mer i Nord-Norge.*

“BÆREKRAFTIG SKOGBRUK FORUTSETTER AT AVGANGEN AV SKOGSVIRKE IKKE OVERSTIGER NETTOTILVEKSTEN OVER TID.”

1.5 Eiendomsforhold/-struktur

Eiendomsstrukturen er en av de største utfordringene for en langsiktig, optimal og bærekraftig utnytting av norske skoger. Med fullmekanisert drift, minimal egeninnsats og lav fagkompetanse, er strukturproblemene blitt vesentlig større. Samtidig har man nær sagt rasert den offentlige veiledningsetaten, jfr. pkt. 4.1. Dette har allikevel ikke fått skogpolitisk oppmerksomhet.

I kystskogbruket er eiendomsstrukturen en større utfordring enn i resten av landet, i og med at gjennomsnittseiendommen er mindre og i tillegg er det vesentlig mer teigblanding. Terrengforholdene er dessuten vanskeligere og veidekningen dårligere. På den andre siden er arealproduksjonen delvis meget høy, høyere enn ellers i landet, slik at på relativt små eiendommer kan man produsere store trevolum med kvalitetsvirke.

For å rette oppmerksomheten på dette lanserte Kystskogbruket tidlig begrepet **skogeierpolitikk**. Det har imidlertid fått liten oppmerksomhet, slik som skogpolitikken generelt.

Undersøkelser viser imidlertid at skogeierne gjerne vil drive eiendommen sin, men vet ikke hvordan. Det er skogeieren som avgjør hva som skal investeres/foretas på en skogeiendom. Da må vedkommende være informert om hva nasjonens politikk er, og likeledes hvordan man agerer for å følge opp denne politikken. Dette er det svært mange skogeiere som sier de ikke vet særlig mye om og de vet heller ikke hvor de kan finne informasjonen.

Eiendomsstrukturen endrer seg noe gjennom årene, men ikke i en grad som slår ut i endret aktivitet. Som det framgår av tallene nedenfor er det overveiende små eiendommer i Kystskogbruket, mens skogeiendommene i innlandet er gjennomgående vesentlig større. Småeiendommene er imidlertid viktig for skognæringa, fordi de ofte er sentralt beliggende, er meget produktive, er mange og til sammen vil de ha stor betydning. Tabellen nedenfor viser antall eiendommer fordelt på størrelsesgrupper sammenlignet med landet.

Område	Antall eiendommer fordelt på størrelsesgrupper							
	Eien- dommer i alt	25-249 daa	249- 499 daa	500- 999 daa	1 000- 1 999 daa	2 000- 4 999 daa	5 000- 19 999 daa	20 000- daa
Kystskogbruket 2019	74 466	47 163	13 720	7 415	4 357	1 571	176	64
Landet 2019	125 164	75 159	22 433	15 421	7 976	3 608	1 000	232
Kystskogbrukets andel av landet	59 %	63 %	61 %	48 %	55 %	43 %	18 %	28 %

(Kilde. SSB 2019)

Kommentarer:

- *Eiendomsstrukturen er en større utfordring i kystskogbruket enn i resten av landet, men er samtidig en hovedutfordring for norsk skognæring.*
- *Strukturutfordringen må løses med en skogeierpolitikk. Hvordan nå ut til og aktivisere flest mulig skogeiere?*
- *Eiendomsoverbyggende samarbeid kan være et skogeierpolitisk grep.*

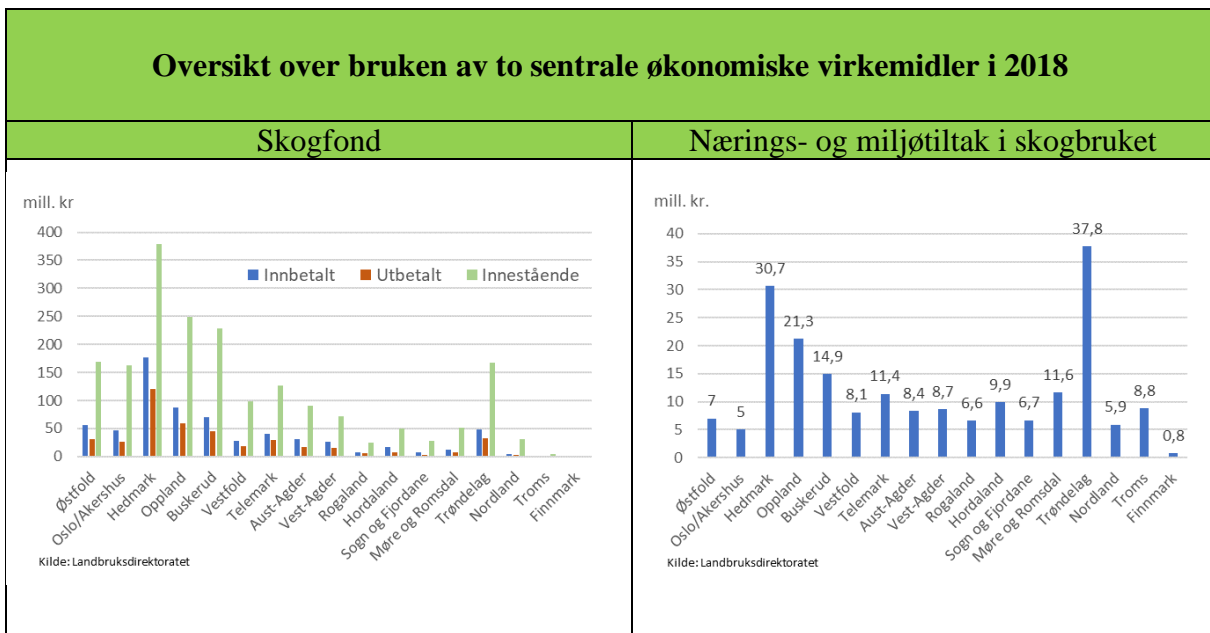
2.0 Virkemidler i skogbruket

For å øke aktiviteten i skogbruket i tråd med landets målsettinger finnes en rekke virkemidler:

Skogeierrettede virkemidler
<p>Virkemidlene i skogbruket rettet mot den enkelte skogeier omfatter:</p> <p>Økonomiske virkemidler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skogfond med skattefordel – NB! Den viktigste ordningen • Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket <ul style="list-style-type: none"> ○ skogkulturtiltak, miljøtiltak og andre tiltak ○ skogsvegbygging, drift med taubane, hest o.a. ○ klimatiltak (tettere planting og gjødsling) • Tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer <p>Juridiske virkemidler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiltak som krever godkjenning (for eksempel veibygging) • Foryngelseskontroll • Meldepliktige tiltak (for eksempel tiltak i bynære skoger, hogst i vernskog) • Skogbruksplanlegging og miljøregistrering <p>Informasjon og opplæring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetanse og politiske signaler formidles gjennom samlinger regionalt og kommunalt • Kommunene har jevnlig informasjonsmøter med næringen • Kurs, fagdager, seminarer

I alle saker må skogeier forholde seg til kommunen, som er skogbruksmyndighet i første instans. Dette innebærer at kommunen har ansvaret for å behandle saker etter skogbruksloven. Kommunen fører tilsyn med at lovens bestemmelser overholdes.

Ingen av disse virkemidlene er spesielle for kystskogbruket. Det er det bare kystskogbruksmidlene (prosjekt-/utviklingsmidler) som er. Alle virkemidlene er i teorien like for hele landet, men pga ulike utfordringer virker spesielt de økonomiske virkemidlene noe forskjellige. For å anskueliggjøre dette vises det til skogfondsordningen og tilskuddsordningen Nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Den første er en skattefri fondsavsetning (avsatt av inntektene fra tømmer salg) for investeringer i skogene, mens den andre er en ren tilskuddsordning (investeringsstøtte) som bl.a. skal bidra til å oppveie landsdelsforskjeller.

Utnyttelsen av skatteordninger eller støtteordninger avhenger mye av skogeierens inntektsforhold generelt og næringsinntekten fra skogbruk spesielt. Langsiktige skoginvesteringer nedprioriteres lettere hvis skognæringsinntekten utgjør liten del av skogeierfamiliens bruttoinntekt. Statistikken viser at næringsinntekten fra skogbruk øker fra 2,8 % av brutto inntekt for den minste eiendomsstørrelsesgruppen (25-99 dekar), 4,6 % for gruppen 250-499 dekar til 12 % for gruppen 2 000-4 999 dekar. Gjennomsnitt for landet er 6 % av brutto inntekt. Skogeierne i kystskogbruket ligger i de laveste størrelsesgruppene og det er derfor ikke overraskende at direkte støtteordninger har større effekt på investeringsnivået enn skattebaserte ordninger. Direkte støtteordninger virker også mer motiverende i regioner med manglende skogbrukstradisjoner.

Kommentarer:

- **Skogfondsordningen virker ikke godt nok i store deler av kystskogbruket og er dessuten lite pedagogiske, og blir derfor relativt lite brukt i kystskogbruket.**
- **Investeringsstøtteordninger retter opp regionalt ulike utfordringer, er mer direkte motiverende og slår langt bedre an i kystskogbruket, og generelt til småskogbruket.**

- *Ettersom næringsinntekten er relativt lav, og med synkende tendens i forhold til familieinntekt, bør investeringsvirkemidler, for ekstremt langsiktige investeringer, motivere til økt aktivitet.*

3.0 Frøforsyningen i kystskogbruket

Skogfrøverket er ansvarlig for frøforsyningen i Norge. Kystskogbruket må derfor samarbeide tett med Skogfrøverket, både for å sikre den nasjonale satsing på frø- og planteforedling og å løfte fram våre regioners behov. Den langsiktige frøforsyning og planteforedling i kystskogbruket er en utfordring. Både det å skaffe nok og riktig frø, men også å utnytte de betydelige produksjonspotensialene som ligger i planteforedling og bruk av foredlet frø.

Frøbehovet dekkes i dag av frø sanket i skogbestand og frøplantasjer. Målsetningen er at alt frø skal dekkes fra frøplantasjer, der utvalg gjennom skogplanteforedling gir foredlingsgevinst i form av volum og kvalitet. Takket være sterk involvering fra Kystskogbruket har skogplanteforedlingen i våre regioner gjort store framskritt de siste årene, slik at frøforsyningen blir stabil og basert på best mulig genetisk materiale tilgjengelig.

Skogplanteforedlingen foregår på to plan. Det ene er selve foredlingsarbeidet, som er det genetiske utvalget som ligger til grunn for utvikling av nye og bedre genetiske plantematerialer. Det andre er produksjon av frø, der de genetiske materialene blir brukt til storskala frøproduksjon i frøplantasjer. Foredlingsarbeidet nordafjells er tett knyttet til Skogfrøverkets foredlingsssenter på Kvatninga i Overhalla som ble åpnet i 2018.

I Skogfrøverkets strategi for skogplanteforedling (Skogfrøverket 2017) omfatter kystregionen fem foredlingssoner, jfr. tabell nedenfor.

Foredlings-soner	Region	Høydelag	Planteforedler	Forventet plantebehov
G3	Vestlandet	Over 350 moh (sammen med Østlandet)	Nina Hårdnes Tremo	Sammen med Østlandet
G4	Vestlandet	0-350 moh	Jan Ole Skage	5 mill.
G5 G6	Trøndelag og Helgeland	0-250 moh Over 250 m	Torstein Myhre	7 mill. 1.75 mill.
G7	Nord-Norge nord for Saltfjellet	0-250 moh	«	0,17 mill.

Forventet plantebehov for Vestlandet, Midt-Norge og Nord-Norge er grunnlag for prognoser for forventet frøbehov. Etablering av nye frøplantasjer tar høyde for å dekke et frøbehov på 50 millioner planter på landsbasis, hvorav Kystskogbrukets andel fordeler seg på de enkelte foredlingssonene som estimatene i tabellen ovenfor viser. Det vises ellers til Skogfrøverkets rapport «Prognoser for granfrøproduksjon i norske frøplantasjer fra 2020» for detaljerte prognoser for de enkelte sonene. Denne publiseres i løpet av 2021.

Siden 2015 har det vært spesiell satsing på etablering av nye granfrøplantasjer for Vestlandet, Midt-Norge og sørlige deler av Nord-Norge.

I prosjektet «Foredling av tømmerkvalitet på Vestlandet», finansiert av Utviklingsfondet for Skogbruket og Skogtiltakfondet, ble det gjennomført testing av virkesegenskaper i

Skogfrøverkets foredlingspopulasjon i Årøy frøplantasje/klonarkiv i Sogn- og Fjordane. Denne populasjonen ble opprinnelig etablert etter kvalitetsutvalg fra plantet skog med gjennomgående høy kvalitet på Vestlandet. Nå ble enda en runde med utvalg for densitet, styrke og kvaelommer gjennomført, og klonene ble DNA-testet for å gruppere opprinnelsen i norsk og mellom-europeisk. Omtrent halvparten av materialene var fra Mellom-Europa, sannsynligvis Harz-området. De beste individene blir nå podet i ny frøplantasje på 55 dekar i Granvin. I tillegg letes det etter 50 dekar til enda en frøplantasje.

I det samme prosjektet ble det etablert proveniensforsøk for å finne gode frøkilder som alternativ til dagens materialer fra Mellom-Europa og østnorske frøplantasjer, mens vi venter på de første frøsankingene i vestnorske frøplantasjer.

Granfrøplantasjer for Midt-Norge er nå etablert på Munkrøstad i Levanger og Røra. Røra granfrøplantasje skal kunne gi et herdig materiale som kan brukes også nordover i Nordland, mens frøplantasjen på Munkrøstad først og fremst vil dekke Trøndelag. I tillegg skal det etableres en frøplantasje ved flyplassen i Namsos, for områder der det kreves et herdig materiale. Både Trøndelag og Nord-Norge skal også forsynes av frøplanteplantasjer etablert tidlig på 2000-tallet.

Det etableres nå også et foredlingsprogram for furu som skal gi frøforsyning for hele landet. I Midt-Norge starter dette arbeidet med å re-etablere frøproduksjonen som Stiklestad og Røra frøplantasjer sto for. I hele kystskogbruket vil det bli gjort utvalg og testing av nye foredlingspopulasjoner i samarbeid med aktørene i skognæringen.

I NIBIOs satsing på Innocamp i Steinkjer initieres nå forskning på planter som er mer herdige mot vinterskader de første årene etter utplanting. Laboratorium med dyrkningskammer og fryserie for herdighetstesting skal supplere forsøkene vi gjennomfører i planteskolen hos Skogplanter Midt-Norge på Kvatninga. En treårig forskerstilling (post-doc) er etablert og finansiert av Statskog, Skogfrøverket, Skogplanter Midt-Norge, Skogplanter Østnorge, Fagrådet for planteskolene og NIBIO.

Satsingsområder i kystskogregionene vil framover være:

- Utvalg av nye avlstrær til furuforedlingen.
- Etablering av gran- og furufrøplantasjer.
- Avkomtesting av neste generasjon i granpopulasjonene og de nye avlstrærne i furupopulasjonene.
- Utvikling av plantetyper som er mer herdige mot vinterskader de første årene etter utplanting.

Som det framgår, har Skogfrøverket nå fått fart på frøforsyningsarbeid for kystskogbruksregionene. For å lykkes med dette avgjørende viktige skogplanteforedlingsarbeidet er det svært viktig at skognæring og -forvaltning fortsatt følger aktivt opp både med faglige råd og innspill og støtte til å sikre finansiering.

Kommentarer:

- *Skogfrøverkets arbeid lover godt for framtidig frøforsyning i kystskogbruket.*
- *Skognæringas oppmerksomhet på dette viktige arbeidet må holdes oppe og plantingene må økes.*

4.0 Skogfaglig veiledningstjeneste i skogbruket

I oppbyggingen av skogbruket i tiårene etter krigen var et av de viktigste tiltakene for å øke aktivitet og investeringer i skogbruket, etableringen av et skogfaglig veiledningsapparat (Statens Skogoppsyn). Dette var både et oppsyn, en faglig veiledningstjeneste, initiativtaker og sterk pådriver/planlegger for fellestiltak og kunnskapsoppbygging. Dette var spesielt viktig i regioner med mange små skogeiendommer som manglet skogbrukstradisjoner. Skogreisningen på kysten hadde ikke vært mulig uten et slikt apparat, et apparat som kommunene bidro til å delfinansiere.

4.1 Den offentlige veiledningstjenesten

Den offentlige skogfaglig veiledningstjenesten som et skogpolitisk virkemiddel ble bygget opp jevnt og trutt til 90-tallet. Det gav synlige resultater i aktivitet. I begynnelsen av 90-tallet ble veiledningstjenestene for jordbruk og skogbruk slått sammen, selv om de arbeidet svært forskjellig. Jordbruket, som ofte hadde heltidsbrukere, hadde i mange år hatt et stort privat faglig veiledningsapparat, mens i skogbruket, som var biinntekt for de fleste, begynte det å komme tilbud om tjenester fra skogsamvirkets apparat på 80-tallet, men bare i skogstrøkene. For skogreisingsstrøk og områder med mange meget små skogeiendommer var fortsatt det statlige gratistilbudet avgjørende for aktiviteten.

Sammen med veiledningstjenestene for jordbruk og miljø, ble disse tjenestene overført til kommunene i 1994. Målet med både sammenslåing og overføring var etter sigende å endre tjenesten fra «sektoretat til samfunnsetat», som det het. Finansiering av ordningen fulgte med til kommunene, først som øremerkede midler, men fra 2004 som del av rammetilskuddet.

Etter hvert som kommunene måtte konsentrere seg om lovpålagte oppgaver, gikk det ut over bl.a. faglig næringsveiledning m.m., jfr. bl.a. aktivitetsutviklingen. Dette er blitt behørig påpekt både muntlig og skriftlig, men uten effekt. Kommunaliseringen ble for øvrig evaluert et par år etter overføringen, dvs. før aktivitetsnedgangen ble tydelig, men dessverre ikke senere.

Mange av stillingene som ble overført er i dag forsvunnet, og av de som er igjen, har mange blitt tillagt helt andre oppgaver. I dag utføres derfor i hovedsak bare forvaltningsoppgaver. Det har samtidig skjedd en årsverksreduksjon i skogfagstillinger på fylkesnivået, men i mindre grad enn på kommunenivået.

Landsdel	Kommunenivå årsverk skogveiledning	Fylkesnivå (Statsforvalter) årsverk skogveiledning	Merknader
Møre og Romsdal, Vestlandet, Agder	43 (29,7 i 2014 foruten Aust-Agder)	16,3 (15,3 i 2014 foruten Aust-Agder)	Betydelig nedgang og oppsplitting på flere stillinger på komm.nivå, dvs. lavere komp.nivå.
Trøndelag	21,15 (20,1 i 2014)	7 (8 i 2014)	Gledelig økning, 5 %, komm.nivå, men 12,5 % red. på fylkesnivå
Nord-Norge	17,2 (19,2 i 2014)	4,7 (6,9 i 2014)	10,5 % red. på komm.nivå og 32 % på fylkesnivå
SUM:	81,35	28	

Kommentarer:

- *Nedgangen i «skogfaglige» årsverk på kommune- og fylkesnivå har ikke endret seg vesentlig siden 2014, hvilket vel betyr at vi i dag har nådd et «kritisk» nivå for å få gjort de lovpålagte løpende forvaltningsoppgavene.*
- *Det finnes knapt faglig veiledningskompetanse tilgjengelig, verken offentlig eller privat, i mange kystskogbrukskommuner i dag.*
- *Skogeierne kjøper i liten grad faglig veiledning, bl.a. fordi næringsinntekten er svært lav og investeringene ekstremt langsiktig.*

4.2 Skogpådrivere – løsning på et strukturproblem?

Forskningsprosjektet Skogeiere - «Fra ti til en», Ruralis rapport 7/2013 v/Gro Follo og Birger Vennesland, gjorde en omfattende analyse av skogeiersamarbeid og foreslo bl.a. å etablere en ordning med offentlige pådrivere/koordinatorer i alle fylkene. Dette for å bøte på mangelen på skogfaglig veiledning/planlegging som oppsto da skogbruketsetaten «krympet» inn og ble bare byråkrater, jfr. pkt. 4.1.

I Trøndelag er dette forsøkt i noe større omfang i flere år. Her er det skognæringa, kommuner, fylket og skogforvaltningen som sammen finansierer skogfaglige pådrivere regionvis. Det er stort behov både for generell skogfaglig info, relatert til regionen man har skog i, og i særlig grad til å oppsøke og initiere fellestiltak, det være seg skogsveibygging, skogkultur, helikoptergjødsling, kursing, m.v., og til direkte planlegging.

Alle regionene i Trøndelag deltar i en slik ordning, og noe tilsvarende prøves også litt i andre regioner. Utfordringen er imidlertid å sikre en langsiktig finansiering uten at staten bidrar tungt. De aller fleste regioner i Kystskogbruket mangler et slikt tilbud. Her er det om mulig også vanskeligere å etablere fordi skognæringa står svakere enn i Trøndelag. Erfaringene tilsier imidlertid at potensielle aktivitetseffekt vil kunne være meget stor.

Dette pådrivingsbehovet, som tidligere ble dekket av skogfaglig personell i den offentlige veiledningstjenesten, er oppstått som mer eller mindre direkte følge av den omfattende fagpersonellreduksjonen i den offentlige skogveiledningstjenesten.

Kommentar:

- *Skal skogressursene i kystskogbruket bli utnyttet bærekraftig og langsiktig må det i alle fylker etableres skogpådriverordninger etter mønster fra Trøndelag, men med betydelig grad av statlig finansiering.*

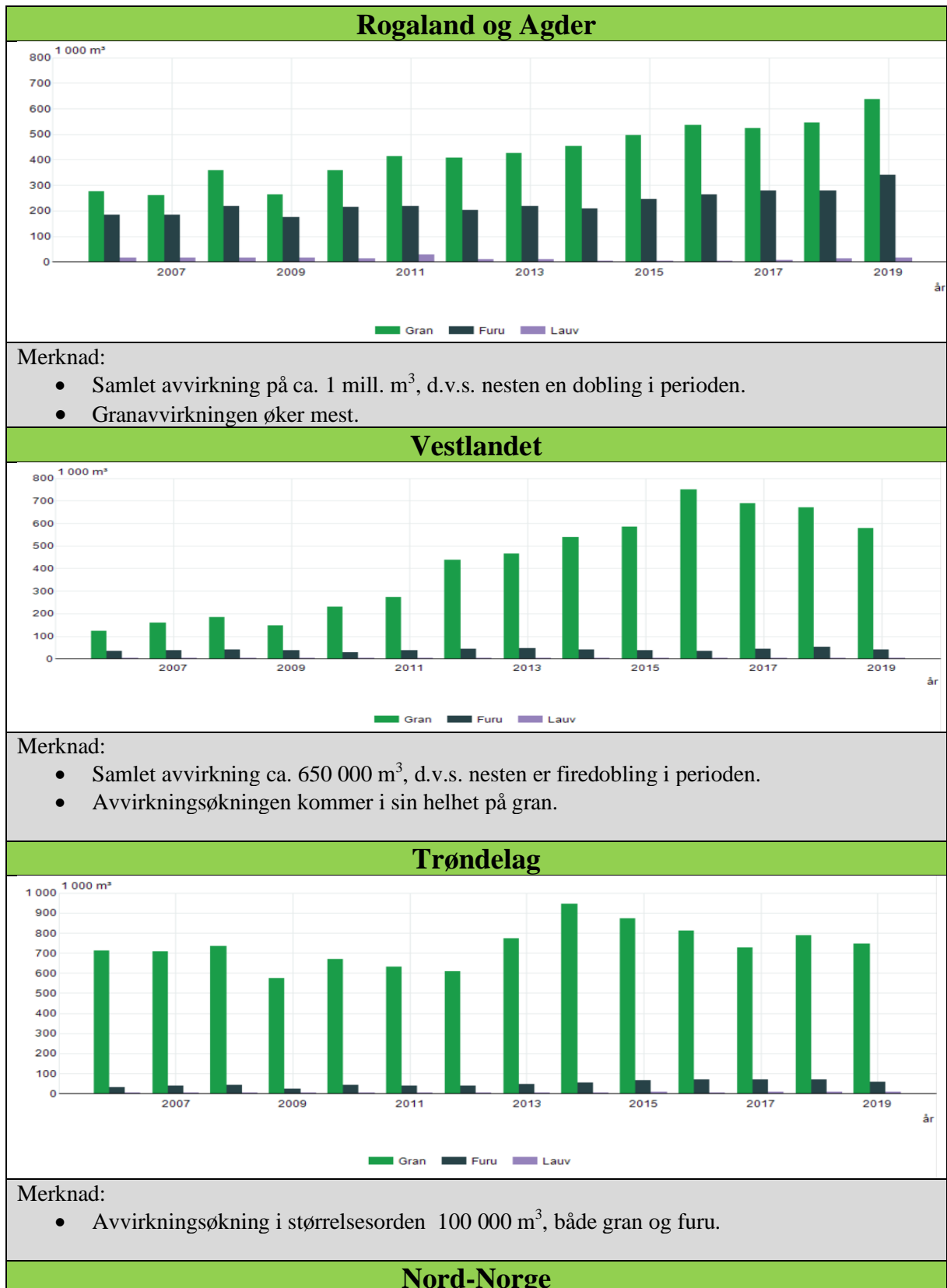
5.0 Skogstatistikk

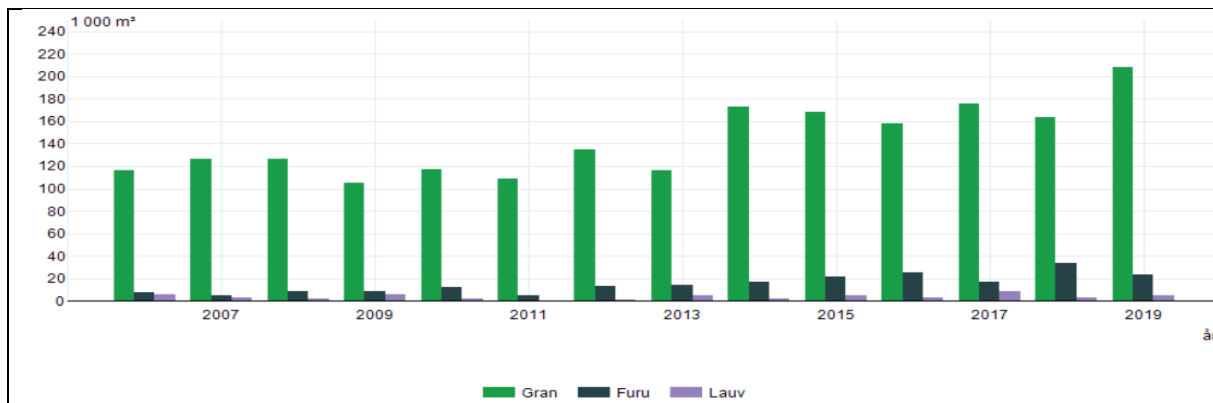
Det finnes mye interessant skogstatistikk som ikke kan tas inn her. Begrenser derfor dette til å vise utviklingen i hovedaktivitetene, avvirkning av industrivirke, skogplanting, ungskogpleie, innenfor regionene. Årsseriene som tas inn vil i hovedsak være de nærmeste 10-15 årene. For tall og utvikling innen hvert fylke vises til faktaarkene for fylkene:

- Nord-Norge
- Trøndelag

- Vestlandet
- Agder

5.1 Avvirkning av industrivirke

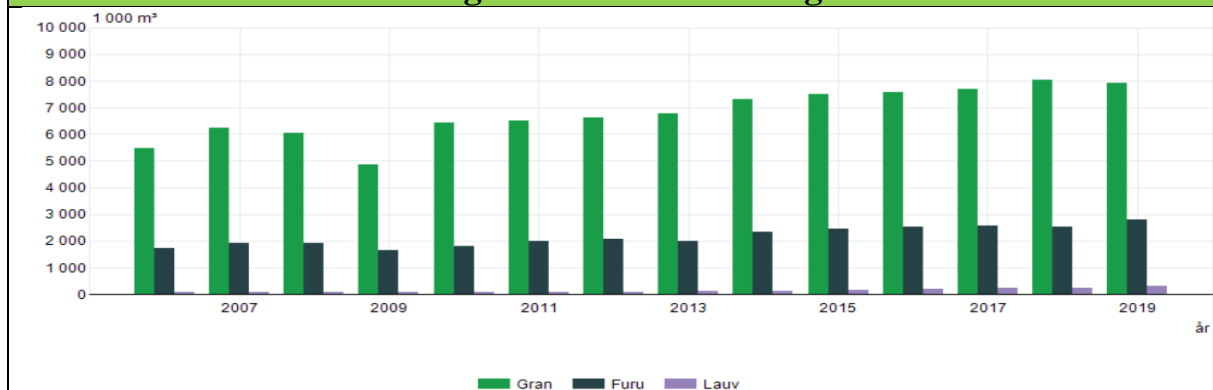

Merknad:

- Avvirkningsøkning i størrelsesorden 30 %, dvs. ca 60 000 m³.
- Økningen i hovedsak på gran, men også litt økning på furu.

Norge – til sammenlikning

Merknad:

- Økning på ca. 1,5 mill. m³ på gran og 0,5 mill. m³ furu fra først del av perioden til siste del.
- **Anslagsvis halve økningen kommer i Kystskogbruket.**

Som nevnt viser ikke avvirkningskurvene ovenfor all avvirkning i fylkene, men i all hovedsak avvirkningen til industriformål. I tillegg kommer avvirkning til eget bruk og ved/flis, som fylkesvis kan utgjøre en del, men som samlet sett erfaringsmessig utgjør lite.

NB! Har tendensen til hogst av for ung skog fortsatt?

I bakgrunnsdokumentet-2014 kunne man sannsynliggjøre at det ble hogget for mye ung kulturskog, spesielt i Vestland fylkene. Landbruksdirektoratet har med utgangspunkt i resultatkontrollfelter laget tabellen nedenfor, som viser antall kontrollerte felter (avvirket i perioden 2011-2019). Dette omfatter ikke alle hogstfeltene, men et utvalg. Tallene tyder klart på at trenden med hogst av stadig yngre skog fortsetter. Dette bekreftes også i et intervju med fylkesskogmester Stein Bomo i Rogaland, i Norsk Skogbruk nr. 1 i 2019, hvor han sier «-at skogen i stor grad hogges for tidlig, når tilveksten er på sitt aller beste». Videre sier han «Resultatkontrollen i Rogaland for perioden 2011-2018 viser at vi hogger 76 % av granskogen i hogstklasse 4 eller yngre.»

HOGSTKLASSE VED HOGSTTIDSPUNKT 2011 - 2019

Fylke	Hkl. I-III	Tidlig Hkl. IV	Sen Hkl. IV	Hkl. V	Totalsum
Innlandet	8	54	445	2265	2772
Viken	10	96	667	2135	2908
Vestfold og Telemark	6	72	390	1050	1518
Agder	12	74	194	722	1002
Rogaland	6	47	105	127	285
Vestland	6	38	149	230	423
Møre og Romsdal	1	74	151	100	326
Trøndelag	13	79	164	1133	1389
Nordland	5	26	52	193	276
Troms og Finnmark	5	1	7	62	75
Sum	72	561	2324	8017	10974
Sum prosent (%)	0,66 %	5,11 %	21,18 %	73,05 %	100,00 %

Kilde: ØKS

Dette tyder på at ungskoghogsttrenden øker. Bakgrunnen for at dette kan skje er at siden skoglovrevisjonen i 2005 har det vært opp til skogeierne selv å avgjøre når yngre skog skal hogges. «Frihet under ansvar» er et bærende prinsipp i loven. Før 2005 måtte skogeierne ha godkjenning av lokale skogbruksmyndigheter for å hogge yngre skog. Utviklingen, spesielt i Kystskogbruket, tyder dessverre på at skogeierne ikke har vært voksen nok til å ta dette ansvaret. Det må derfor hilses velkommen at Regjeringen i nylig fremlagte «Klimaplan 2021-2030» forslår å gjeninnføre krav om godkjenning for hogst av yngre skog. Dette byråkratiserende tiltaket, som burde vært unødvendig, ansees nå dessverre helt nødvendig, både av klimaårsaker og av hensyn til kommende kystslekters råstofftilgang.

Kommentarer

- **Betydelig avvirkningsøkning i kystskogbruksfylkene. Omtrent halvparten av landets økning i avvirkning av industrivirke kommer fra kystskogbruket.**
- **Kystskogbruket er imidlertid fortsatt ikke oppe på et tilstrekkelig høyt avvirkningsnivå, med til sammen ca. 2,5-3 mill. m³/år.**
- **Dessverre synes en betydelig del av avvirkingen å foregå i produksjonsskog, hvilket både medfører at skogen som er hogstmoden i dag og burde vært hogd, blir stående og risikerer å råtne på rot, samtidig som man reduserer framtidspotensialet i skogene.**
- **Denne virksomheten ødelegger først og fremst for framtidig avvirkningsnivå og skogeiernes potensielle inntekter, men avvirkingen må allikevel fortsatt økes.**
- **Regjeringas forslag i Klimaplan 2021-2023 om å kreve godkjenning for hogst av yngre skog er nødvendig, men må følges opp med skogfaglige kapasitet i kommunene til å behandle slike søknader.**

5.2. Skogplanting

Skogloven stiller krav til foryngelse innen tre år etter hogst. I kystskogbruket vil det av klimamessige årsaker være nødvendig å plante for å sikre tilfredsstillende foryngelse. Naturlig foryngelse forsøkes riktignok noen steder, men sjelden med tilfredsstillende resultat.

Nå vet vi ikke hvor store arealer som snauhogges og klargjøres for planting hvert år. Den oversikten og muligheten til å følge opp skogeierne forsvant med reduksjonen av lokalt skogfaglig personell i kommunene. Statistikken nedenfor viser derfor bare det som plantes og ikke det som burde vært plantet.

Landsdel	Tilplantet areal i 1 000-dekar									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nord-Norge	4,7	6,0	7,0	6,9	6,6	6,6	6,6	6,3	8,0	7,4
Trøndelag	23,1	27,8	27,6	26,6	28,2	29,4	29,1	28,8	30,6	27,8
Vestlandet	3,5	3,8	3,7	5,5	6,7	7,2	7,6	7,3	8,6	9,6
Rogaland/ Agder	5,4	6,6	7,7	8,2	7,6	9,5	11,8	12,6	13,8	14,1
Sum kyst	36,7	44,2	46	47,2	49,1	52,7	55,1	55	61	58,9
Norge	118	132	147	148	158	172	186	191	206	225
Kyst i % av landet	31,1%	33,5%	31,3%	31,9%	31,1%	30,6%	29,6%	28,8%	29,6%	26,2%

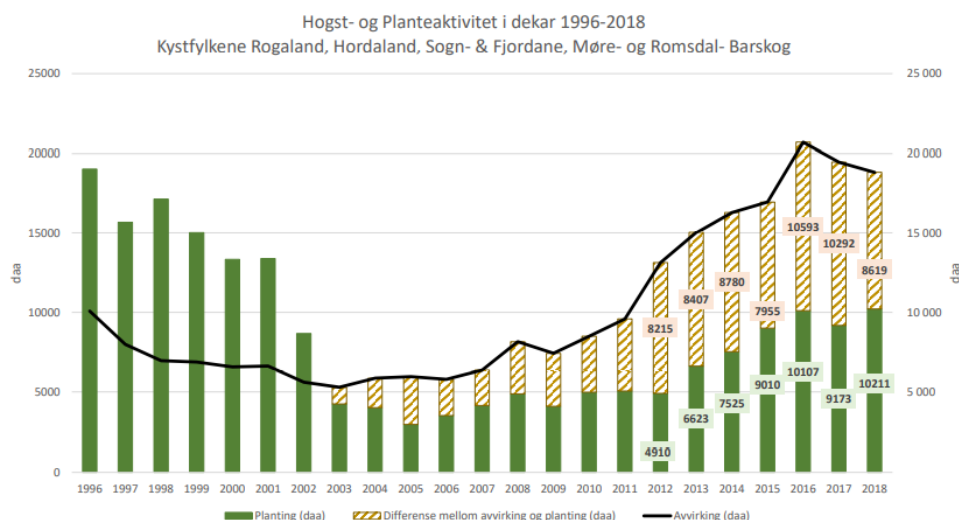
Kilde: SSB

NB! Norsk avskoging?

Selv om tilplantet areal viser en pen årlig økning, ser vi samtidig at kystskogbrukets andel av landets tilplanting reduseres. Samtidig vet vi at en betydelig del av Norges økte avvirking kommer fra kystskogbruket, hvilket tyder på plantingssvikt/avskoging. Denne mangelen på planting omtaler også fylkesskogmester Stein Bomo i intervjuet i Norsk Skogbruk nr. 1 2019. Med støtte i ulike fagkilder har han og hans medarbeidere analysert og forsøkt visualisert «avskogingen».

Enkel analyse

Estimert hogstareal mot planteareal på Vestlandet

Figuren taler for seg selv, men det må tilføyes at det ikke bare er i vestlandsfylkene dette skjer. Om det ikke er i like stort omfang, så gjelder problematikken hele kystskogbruket.

Viser derfor igjen til forannevnte artikkel i Norsk Skogbruk nr. 11-2019 med følgende overskrift og ingress:

Avskogingen langs kysten fortsetter for fullt

Det er ikke bare i Brasil at avskoging pågår i stort tempo. På Vestlandet tilplantes mindre enn halvparten av barskogarealene som avvirknes. Det betyr at mer enn 46 000 daa høyproduktiv skogsmark har gått ut av produksjon i løpet av de siste årene, bare i de fire vestlandsfylkene.

Fylkesmannsgruppa i Kystskogbruket har allerede i 2017 tatt opp denne problemstillingen «*Manglende investeringer i ny kvalitetsskog etter hogst i kystfylkene*» i et brev til LMD, blant annet med forslag til tiltak. Nøyer oss her med å vise til det Landbruksdirektoratets daværende seksjonssjef Per Guldbland Solli skrev om samme sak i Norsk Skogbruk i desember 2017: «*-det er behov for å skaffe kommunen bedre verktøy for å gjennomføre effektiv kontroll*» ...og «*en bedre veiledning/instruks om hva som kan aksepteres. Og om hvordan sanksjonering kan gjennomføres*». Det framgår forøvrig av Landbruksdirektoratets oversikter at spesielt Vestlandet og Nord-Norge er de landsdelen som oppfyller skoglovens foryngelsesplikt dårligst, til dels betydelig dårligere enn andre landsdeler. Nasjonale myndigheter er med andre ord godt kjent med situasjonen. P.t. synes det allikevel ikke være kommet noe konkret tiltak for å sikre at loven følges.

Kommentarer:

- *Det er en jevn økning i plantingen i kystskogbruket i perioden, hvilket tyder på at de seriøse skogeierne følger opp plantingen når avvirkningen øker.*
- *Selv om en betydelig del av landets avvirkningsøkning skjer i kystskogbruket og plantingen samtidig øker, reduseres kystskogbrukets andel av plantingen i landet i perioden. Det indikerer en betydelig svikt i skogplantingen i deler av kystskogbruket.*
- *Dette tyder også på at kommunene, som lokal skogmyndighet, ikke følger opp plantesvikten.*
- *Statlig fagmyndighet på fylkesnivå har beviselig fulgt opp saken aktivt i flere år, men har ikke nådd fram.*
- *Medvirkende til denne situasjonen er nok dessverre også en generell uvilje i Regjeringen mot å bruke norske skoger som klimaverktøy, til tross for at Klimakur 2030 påviste kostnadseffektivitet, og en spesiell motvilje mot klimatiltaket «Planting av skog på nye arealer som klimatiltak».*
- *Det trengs en tydelig reaksjon fra fylkespolitisk hold overfor nasjonalt statlig nivå, som har latt dette gå så langt som det har gjort.*

5.3 Ungskogpleie

Tabellen nedenfor gjengir ungskogpleien landsdelvis for perioden 2010-2019.

Landsdel	Ungskogpleie areal i 1000-dekar									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nord-Norge	7,2	5,8	8,6	4,6	3,3	4,0	3,3	3,5	2,7	1,5

Trøndelag	29,0	29,7	39,1	30,4	35,9	33,3	31,1	32,1	29,8	26,8
Vestlandet	6,2	5,5	6,6	6,4	3,3	4,5	3,8	3,7	3,7	2,8
Rogaland/ Agder	25,3	25,3	28,6	26,5	27,5	28,3	27,0	28,2	23,2	26,8
Sum kyst	67,7	66,3	82,9	67,9	70,0	70,1	65,2	67,5	59,4	57,9
Landet	272,8	271,1	296,7	263,6	269,7	276,2	263,7	269,3	239,9	272,4
Kyst i % av landet	24,8%	24,5%	27,9%	25,8%	26,0%	25,4%	24,7%	25,1%	24,8%	21,3%

Kilde: SSB

Ungskogpleiearealet reduseres i alle kystskogbrukslandsdelene, mens det holdes nokså stabilt i Norge som helhet. Samtidig kan man påregne et betydelig etterslep. Sammenholder man dette med at plantearealet øker, er dette signaler på et nivå som nasjonale myndigheter burde reagert på.

Kommentarer:

- *Ungskogpleievolumet er ikke tilstrekkelig, til dels en alvorlig svikt.*
- *Virkemidlene er åpenbart for dårlige, men her mangler sannsynligvis også en regional og nasjonal politisk oppmerksomhet på å sikre framtidsskogen.*

5.4. Skogsveier, tømmerkaier og flaskehals på off. veinett

Skogsveiene gir adkomst til arealene og er derfor sentralnervesystemet i skogbruket. For dårlig skogsveidekning er den største utfordringen for kystskogbruket, jfr. Melding om kystskogbruket fra 2008 og 2015.

Den helhetlige infrastrukturen, både private og offentlige, er i tillegg avgjørende for at hele skognæringas transporter skal bli så rimelig som mulig. Da handler det for kystskogbrukets del om skogsveier, tømmerkaier og flaskehals på off. veinett. Det er grunnen til at kystskogbruket har prioritert dette arbeidet og har hatt en egen prosjektleder på disse tema siden 2009.

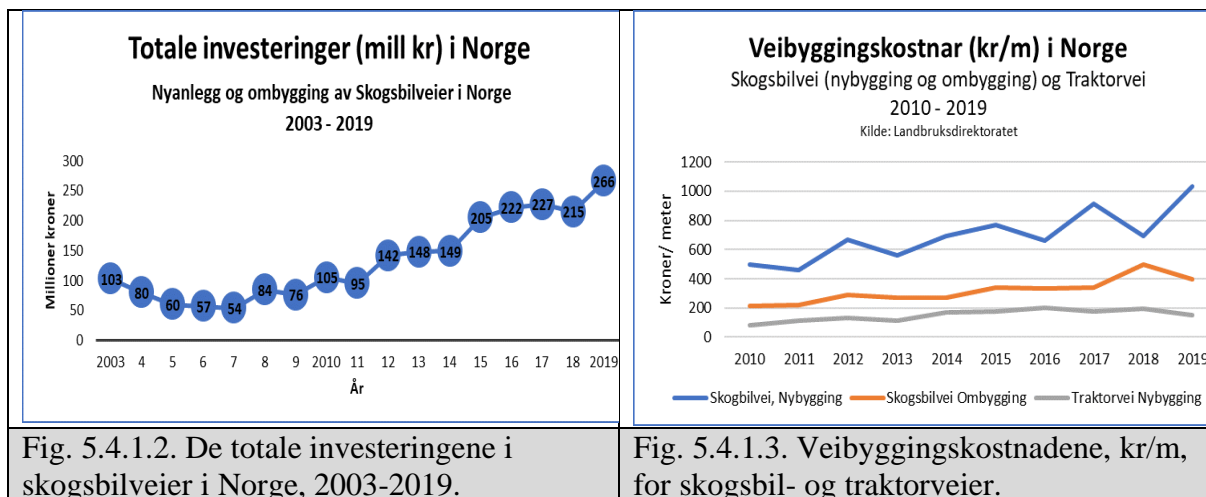
5.4.1 Skogsveier

I årene 2009-2012 ble det utarbeidet hovedplaner for skogsveibygging i alle skogkommuner i kystskogfylkene, til sammen 211 av totalt 271 kommuner. Planen var definert for en periode frem til 2025. Tabell 5.4.1.1 viser et behov for 2 941 km nye skogsbilveier, for ombygging av 1 451 km skogsveier og for 2 122 km nye traktorveier.

Fylker	Eksisterende skogsbilveier Kilde: NVDB (km)	Planlagt skogsbilvei og traktorvei Nybygging og ombygging Kilde: Kystskogbruket 2019 (km)		
		Bilvei Nybygging	Bilvei ombygging	Traktorvei Nybygging + Ombygging
Agder	3121	350	450	500
Rogaland	440	141		51
Hordaland	868	490		124
Sogn og FJ.	601	600		
Møre og Romsdal	1073	360		
Sør Trøndelag	2399	210	420	
Nord Trøndelag	3360	256	177	207
Nordland	787	30	80	40
Troms	1054	502	270	1200
Finnmark	255	2	54	
SUM	13958	2941	1451	2122

Tabell 5.4.1.1 Eksisterende skogsbilveier i kystskogbruket og behov for nye bil- og traktorveier.

Både de off. tilskuddene og de totale investeringene til skogsveier har økt de siste årene, se fig 5.4.1.2. Men det samme har kostnaden for skogsveibygging, se fig 5.4.1.3. Byggekostnadene for nye skogsbilveier har økt fra ca. 500 til 1 000 kroner pr. meter de siste ti årene, så selv om de statlige tilskuddene til skogsveibygging har økt relativt mye de siste årene, er det ikke bygget så mange flere meter skogsveier, se fig 5.4.1.4, som viser utviklingen fra 1951 til 2019.

Nybygging av skogsbilveier økte kraftig fra 1951 og frem til toppåret 1968 (1 600 km). Etter dette sank byggeaktiviteten av nye veier før den på 80-tallet flatet ut til et årlig gjennomsnitt på ca. 800 km. Nedgangen fortsatte fra starten på 90-tallet før den igjen flatet ut i 2004 og frem til i dag.

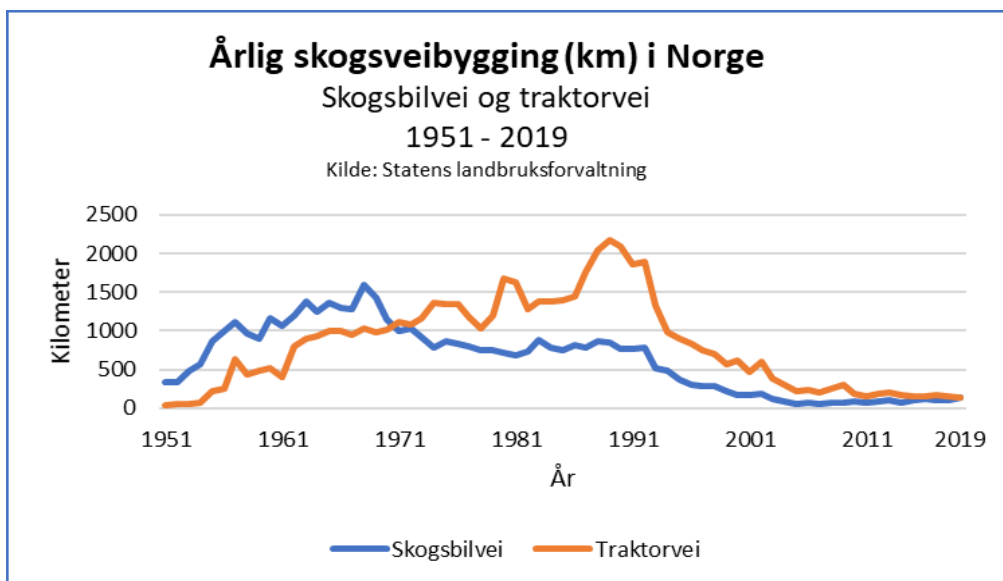

Fig. 5.4.1.4 Årlig skogsveibygging i Norge, 1951-2019.

Mye av investeringene i skogsveier i dag gjelder ombygging av eldre skogsbilveier og dette gjelder særlig i innlandet. Fig 5.4.1.5 viser er en fylkesvis oversikt over totale investeringer til skogsveier i 2019, fordelt på nyanlegg og ombygging. Av figuren ser vi at kystskogfylkene fortsatt ligger noe tilbake totalt sett. Samtidig ser vi at de fleste kystskogfylker har en større andel nyanlegg, mens i innlandet er det relativt mest ombygging. Dette skyldes at skogsveibyggingen i Norge i all hovedsak har skjedd i skogstrøkene, mens skogreisingsstrøkene ikke har hatt samme behovet, før nå når man skal drive fram skogreisingsskogen.

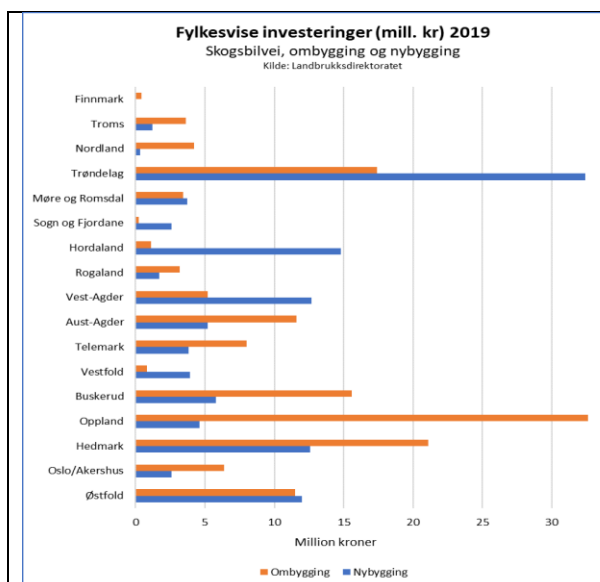

Fig. 5.4.1.5. Fylkesvis oversikt over totale investeringer skogsbilveier i 2019.

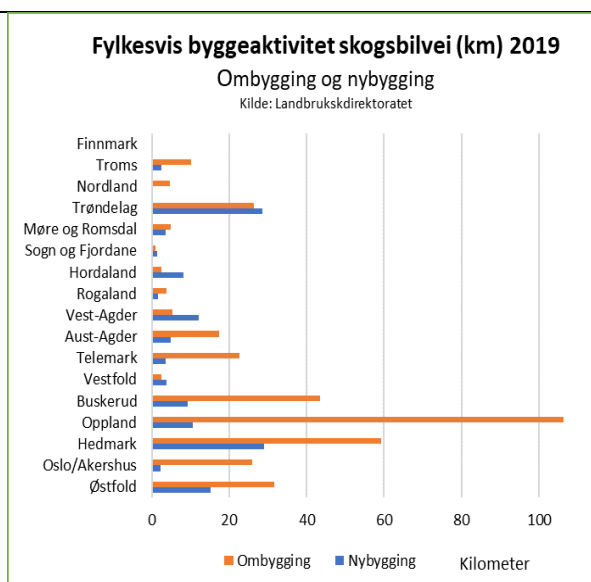

Fig. 5.4.1.6. Fylkesvis byggeaktivitet skogsbilveier 2019.

Av fig. 5.4.1.5 går det ellers fram at det er bygd relativt mest nye skogsbilveier i Trøndelag (32,4 mill. kr), Agder (18 mill. kr) og Hordaland (14,8 mill. kr). Oppland har investert mest av alle fylkene i ombygging av skogsbilveier i 2019, totalt 32,6 millioner kroner.

Fig. 5.4.1.6 er en fylkesvis oversikt over antall km nye skogsbilveier og ombygging av skogsveier i 2019. Det året ble det bygd 137 km nye skogsbilveier og 368 km skogsveier ble ombygd til helårs skogsbilveier.

Av disse figurene kan vi også lese at kystskogfylkene har en større andel nye skogsbilveier i kilometer sammenlignet med innlandet, som har en større andel ombygginger. Vi ser også en klar tendens til at innlandet får frem relativt flere kilometer skogsveier for samme investeringssum enn kystskogfylkene. Dette skyldes i hovedsak vanskeligere terreng og dermed høyere byggekostnader i mange kommuner i kystskogfylkene. Dette slår rimeligvis mest ut for nyanlegg av skogsveier.

Kommentarer:

- *Skogsveibyggingen må fortsatt prioriteres høyt i kystskogbruket.*
- *Veibyggingkostnadene øker for mye. Kravene i veistandardene må derfor endres.*

5.4.2. Tømmerkaier

I de siste årene er det blitt satset mye på utbygging av tømmerkaier. Målet er å overføre transport fra land til sjø, dvs. mest mulig effektiv og klimavennlig transport. Mye av grunnlaget for denne satsingen i kystskogbruket var SINTEF-rapport A20874, «Transport av skogsvirke i kyststrøk», hvor tømmerkai-behovet i kystskogbruket ble analysert. Rapporten var et samarbeid mellom Kystskogbruket, SINTEF og Skog og Landskap og ble ferdigstilt i 2011.

Allerede i 2013 ble det i revidert statsbudsjett satt av ca. 25 millioner kroner til utbygging av tømmerkaier. Dette ble videreført på det ordinære statsbudsjettet i de påfølgende årene, se fig. 5.4.2.1. Den statlige finansieringen er inntil 80 % av skogdelen på tømmerkaiene. Det betyr at en statlig bevilgning utløste noe egenkapital (minst 20 %) hos eier, eventuelt annen egenkapital, kommunal kapital og/eller fylkeskommunal kapital.

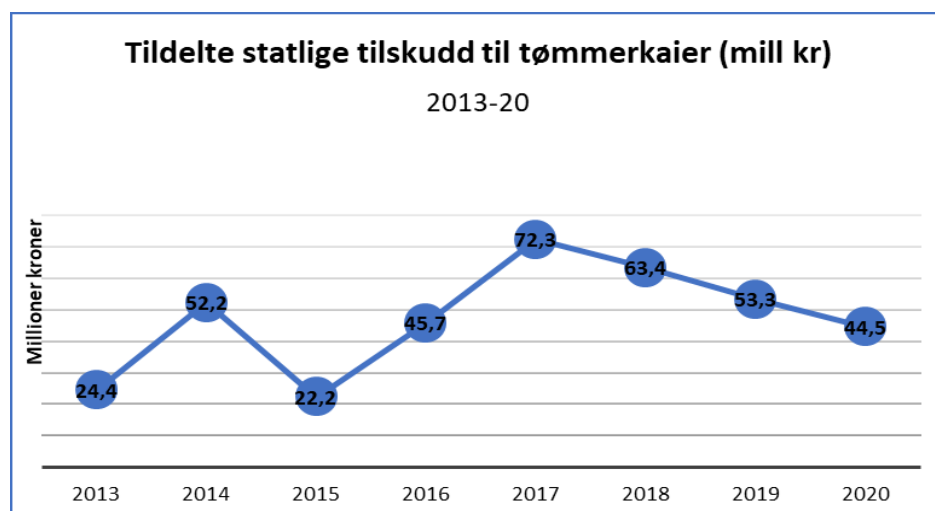

Fig. 5.4.2.1. Statlig tilskudd til tømmerkaier. 2013-2020.

Totalt er det til og med 2020 bevilget ca. 378 millioner kroner i statstilskudd til tømmerkaiutbygging på 29 ulike steder i Norge, se fig. 5.4.2.2. nedenfor. Om vi legger til

egenkapital + plankostnader utgjør dette totale investeringer i tømmerkaier over en halv milliard kroner. Dersom vi tar med Lierstranda, Drammen Havn, som er den klart største tømmerkaien, omfatter dette et årlig fremtidig transportkvantum på ca. 3,1 millioner kubikkmeter. Uten Drammen utgjør dette ca. 2,1 millioner kubikkmeter tømmer. Kvantumet i Drammen er 1 million kubikkmeter og er spesielt høgt sammenlignet med de andre tømmerkaiene, sett i forhold til investert kapital og tilskudd.

Dersom vi tar utgangspunkt i det minste kvantumet, årlig 2,1 millioner kubikkmeter, og fordeler totalkostnaden på 20 år, utgjør dette en kostnad noe i underkant av 15 kroner pr. kubikkmeter. Dette er en svært liten kostnad jamført med verdiskapingen av en kubikkmeter i verdikjeden. Dersom tømmeret blir foredlet i Norge, utgjør den årlige investeringskostnaden i størrelsesorden en halv prosent av årlig bruttoomsætning av tømmeret som går over disse kaiene, og ca. en prosent om halvparten av tømmeret blir eksportert og resten til nasjonal skogsindustri.

I tillegg til at tømmerkaiutbygging er god økonomi både for kaieier og staten, er utbygging av tømmerkaier mange steder en forutsetning for i det hele tatt å kunne drive et skogbruk. Det gjenstår å bygge ut ca. 10 tømmerkaier i Norge.

Kommentar:

- **Tømmerkaiutbyggingen må fortsette.**

Kilde: Landbruksdirektoratet

Fig. 5.4.2.2. Tømmerkaier i Norge. 2012-2020.

5.4.3. Flaskehalsar off. veinett

Det offentlige veinettet må kunne tåle transportutstyret skognæringa er avhengig av å bruke. Det medfører behov for konkret utbedring av flaskehalsar, men mange steder vil det være nok å administrativt «skrive opp» akseltrykkbestemmelsene på konkrete veier. Dette er en offentlig oppgave, både for fylkeskommuner og kommuner, men som foreløpig i svært liten grad er tatt tak i.

Det er relativt mange flaskehalsar for tømmertransporten på de offentlige veiene og særlig kommuneveiene. I flere fylker i kystskogfylkene er inntil 75 % av kommuneveiene ikke tillatt å kjøre med henger, bare enkel bil.

Kystskogbruket engasjerte sommeren 2020 Transportøkonomisk Institutt til å utarbeide en samfunnsøkonomisk nytteanalyse av å fjerne flaskehalsar på kommune- og fylkesveier. Analysen skal også ta med betydningen av annen transport og ikke-prissatte kostnader som transporten medfører, som f.eks. forurensning, slitasje, støy, ulykker, etc. Det skal fremlegges prioriterte lister over de viktigste veiene for tømmertransport og veier som trenger oppskrivning og/eller fjerning av flaskehalsar. Den første analysen er ferdig i april 2021 og gjelder fylkene Vestland og Rogaland. Deretter vil arbeidet fortsette i de andre kystskogfylkene.

Kommentarer:

- ***Kommuner og fylker må ta tak og «skrive opp» akseltrykk på veier som er viktig for tømmertransport.***
- ***Flaskehalsutbedring trenger statlig støtte***

5.4.4. Taubaner – drift i vanskelig terreng

Det er 3-4 taubaneentreprenører og 7-8 driftslag igjen i Norge. Disse er profesjonelle og avvirker noe i underkant av 100 000 kubikkmeter årlig, se fig. 5.4.4.1 som viser utviklingen siden 2013.

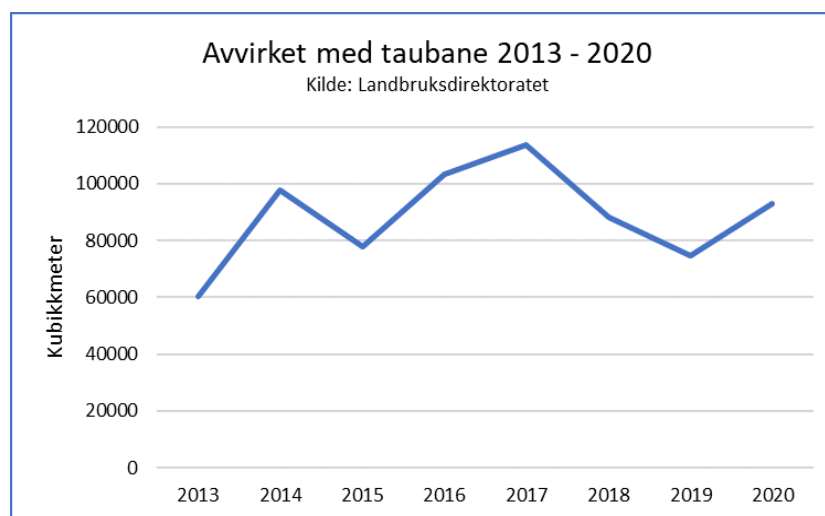

Fig. 5.4.4.1. Avvirket med taubane 2013-2020.

Det er statlig tilskudd til skogsdrift i bratt terreng. Myndighetene innskjerpet i 2015 at tilskuddet til skogsdrift i bratt terreng primært skal brukes til skogsdrift med taubane.

Tilskuddet blir gitt til skogeier og er en fast kronesum pr. kubikkmeter. De siste årene har tilskuddet blitt redusert til nærmere 100 kr/m³.

Økonomien til taubaneentreprenørene har vært relativt dårlig de siste årene, og næringen har selv fremsatt et ønske om at driftstilskuddet må økes. Siste året (2020) er tilskuddet økt til inntil 140 kr/m³.

Som en del av fokuset på kostnader, har skognæringa Kyst på vegen av Norske Taubanelag og i samarbeid med Skogkurs søkt penger til å utarbeide en kostnads- og produktivitets-kalkulator for taubanedrift. Dersom det kan skaffes finansiering, vil arbeidet bli ferdigstilt i løpet av 2022.

Som det framgår av fig. 5.4.4.2, er tyngden av landets taubaneaktivitet i kystskogbruket, med unntak av Oppland. Det har vært og er et nært samarbeid mellom kystskogbruket og Oppland hva gjelder taubaneaktivitet.

I regi av Kystskogbruket og Norske Taubanelag har det blitt gjennomført flere taubanesamlinger, både i kystskogfylkene og i innlandet se siste årene.

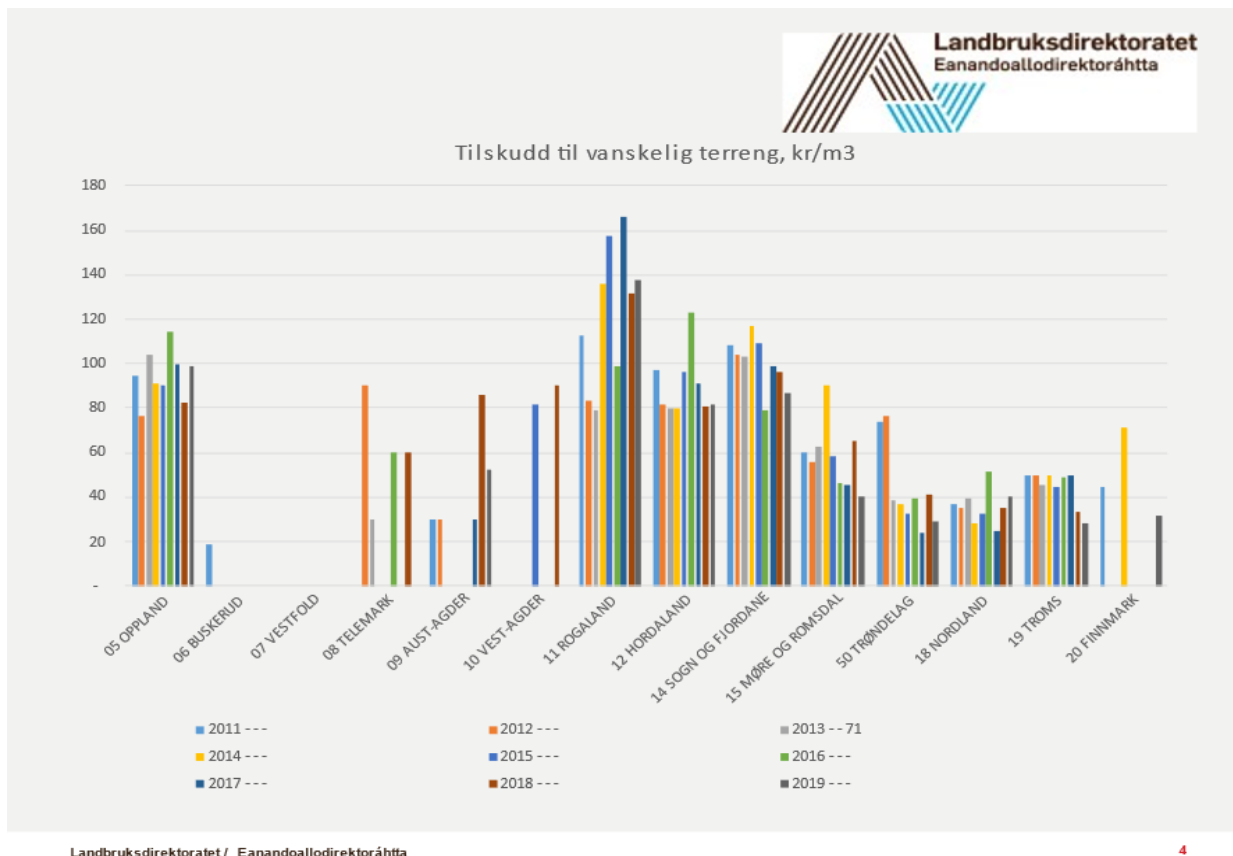

Fig. 5.4.4.2. Utbetalt tilskudd til drift i vanskelig terreng, 2011 – 2019.

Fra taubanenæringa har det i flere år blitt satt frem et ønske om en nasjonal taubanekonsulent/pådriver, slik man hadde i kystskogbruket fram til 2014. Bakgrunnen for dette ønsket er behovet for at skogveiplanlegging og taubanedrifter sees i sammenheng, og bedre planlegging og tilrettelegging før taubanedrifter blir satt i verk. Denne type skogsdrift er krevende og

kostbar, men kan gi svært gode resultater om planleggingen av infrastruktur er optimal og utført i tide.

Kommentarer:

- *Hovedtyngden av landets taubaneaktivitet foregår i kystskogbruket.*
- *Tilskuddet til taubanedrifter må økes.*
- *En nasjonal taubanekonsulent/-pådriver trengs. Det vil gi bedre resultater både økonomisk og skogfaglig.*

6.0 Skog og klima – klimaskoger i kystskogbruket

Erik Solheim, DN 22. mars 2021:
«Kina er hjem til halvparten av all solenergi, og bygget i 2020 mer vindkraft enn hva hele verden bygget året før. 70 prosent av høyhastighetstog og 50 % av alle nye T-baner og 99 % av elektriske busser kjører i Kina. **Kina står for tredjedelen av verdens treplanting**»

Dagens Regjeringa ønsker ikke å regne inn karbonopptak i skog for å nå klimamålene, fordi Norge som et rikt land ikke skal slippe lettere unna forpliktelsene enn andre land uten skog. Disse «gode intensjoner» støttes av flere andre partier. Tross gode intensjoner og en vanvittig pengebruk er ikke Norge kjent for å nå sine klimamål, snarere tvert imot, jfr. Jens Stoltenbergs kommentar i sin siste bok: «Vi setter oss ambisiøse mål for utslippskutt som skal oppnås et tidspunkt langt fram i tid. Når datoen nærmer seg og vi ser at det blir vanskelig, slutter vi å snakke om dette målet, og setter oss nye mål enda lenger fram. Slik har vi bedratt oss selv flere ganger».

Regjeringen burde tatt lærdom av dette og i alle fall gjort som Sverige og Finland og sikret seg at skogtiltak kan regnes med om man heller ikke denne gangen når sine klimamål. Da hadde man i det minste sluppet å kjøpe kvoter (skogkvoter) fra evt. Sverige og Finland i 2030.

6.1. Klimaskoger i kystskogbruket

Melding om Kystskogbruket (2008) foreslo å tilplante inntil 5 mill. dekar gjengroingsmarker i kommende 50-årsperiode. Dette ville utgjøre omtrent 12 % av skogarealet i kystskogbruksområdene om 50 år, og ville binde ca. 8-10 mill. tonn CO₂ pr. år i 80-100 år når det er fullt etablert.

Dette forslaget startet politiske og faglige prosesser i landet, men har klimafaglig stått seg gjennom flere stortingsmeldinger; Klimakur 2020 og 2030, flere felles fagrapporter med Miljø- og Landbruksdirektoratene og man kan vel langt på vei si, fastslåes i direktoratenes pilotprosjektrapport, som ble presentert i april 2019 hvor bl.a. følgende utsagn står å lese:

Planting av skog på nye arealer trekkes frem av FNs klimapanel som et tiltak som både vil kunne øke opptaket av CO₂ i skog, og redusere klimagassutslipp i andre sektorer ved at råstoffet fra skogen erstatter fossilt råstoff.

Den faglige prosessen, som nevnes ovenfor, har imidlertid minnet mye om trenering i et land som har drevet skogplanting i snart 100 år. Det er en for lang historie å gå innpå her, men beskrives kort og nøytralt i siste avsnitt i en artikkel om Skogreising i NIBIO's rapport «Bærekraftig skogbruk i Norge» 2018, v/forsker Stein M. Tomter. *«I de senere årene er det igjen blitt offentlig debatt omkring skogreising. I Klimameldingen fra 2011–2012 signaliserte den daværende regjeringen at den ville øke skogens karbonlager både ved å øke det produktive skogarealet og ved gjennomføring av skogtiltak på eksisterende skogarealer (Meld. St. 21 2012). Senere utredet Miljødirektoratet (2013) tiltak for økt planting av skog på nye arealer. I perioden 2015-2018 gjennomføres det pilotprosjekter med nyplanting av skog som klimatiltak i fylkene Nordland, Rogaland og Nord-Trøndelag. Etter pilotfasen skal det etter planen etableres en permanent nasjonal ordning.»*

Nå stoppet ikke treneringen der Tomter m.fl. antok i 2018, fordi da måtte pilotprosjektene evalueres både hver for seg og felles. Fellesrapporten forelå som nevnt i april 2019 med nok en gang en klar positiv anbefaling for skogplanting på nye arealer. Tross dette og det faktum at Norge ligger dårlig an hva nasjonale utslippsreduksjoner angår, har ikke Regjeringen funnet å ville bevilge penger til tiltaket, hverken i statsbudsjettet 2020 eller 2021. I budsjettet for 2021 fikk riktignok Frp skreket seg til 5 mill. kr. til tiltaket. Nå kan man vel bare forvente at KLD fortsetter treneringen med å foreslå at disse midlene må gå til en eller annen ny fagutredning. Kreativiteten er stor.

Det spesielle for kystskogbruksområdene er at man, langt mer enn i andre deler av landet, har høyproduktive gjengroingsmarker, ca. 10 mill. dekar, hvorav mange egner seg utmerket for tilplanting med kulturskog. Dette er tidligere dyrkede områder som gjennom de siste 50 årene har blitt tatt ut av produksjon og er i dag gjengrodd med kratt i ulike utviklingsstadier. Ved å tilplante med kulturskog i dag, vil de kunne binde ca. 10-ganger så mye CO₂ pr. dekar og år som dagens gjengroingsvegetasjon gjør, og vil gjøre det i 80-100 år. Fagutredningene beregnet nettoopptaket til ca. 2,2 tonn CO₂ /dekar/år.

Nevnes bør også at det blir stadig mere «gjengroingsarealer», dvs. jordbruksarealer som ikke lenger brukes til jordbruk. Ifølge SSB har de siste 15 årene i snitt 34 000 dekar jordbruksjord årlig blitt tatt ut av drift, hvorav ca. 22 000 dekar årlig blir liggende for å gro igjen av seg selv, mens ca. 12 000 dekar i årlig snitt omdisponeres til ulike andre formål. Ifølge jordlovsforskriften defineres dette som jordbruksjord i 30 år. Da omdefineres det til skogbruksareal, men da er det allerede så vidt gjengrodd at det er vanskelig å tilplante. Ved å unnlate å tilplante brakklagte arealer tapes i snitt ca. 0,75 mill. tonn CO₂-binding pr. år + at det pådras store ryddings- og kulturkostnader ved å tilplante de først om 30 år.

Nord-Trøndelag fylkeskommune har hatt sitt eget klimaskogprosjekt, som ble evaluert i 2018:

Nord-Trøndelag fylkeskommunes klimaskoger – evaluering etter 10 år

Nord-Trøndelag fylkeskommune evaluerte i 2018 sine klimaskogfelter etter 10 år. Feltene ble anlagt som alternativ til kjøp av kvoter for fylkeskommunens flyreiser. Trøndelag Skogselskap administrerte feltene og sto for evalueringsrapporten.

Klimaskogfeltene skulle binde 1 000 tonn CO₂ som Skogselskapet hadde gitt en fangstgaranti på. Konklusjonen på oppmålingene er at feltene innfridde og hadde en karbonbinding på ca. 250 kg CO₂ pr dekar og ville «i løpet av neste 10-året komme opp i en marsjart på rundt 2 tonn CO₂ pr. dekar.»

Da var trærne på størrelse med de på bildet som også viser tidligere fylkesrådsleder og drivkraft for satsingen, Alf Daniel Moen.

Vi kan også i denne sammenheng igjen minne om Klimapanelets delrapport, presentert den 13. april 2014. Den 14. april skrev Aftenposten følgende:

«Klimapanelet kom i går med en oppsiktsvekkende konklusjon. For at man skal ha den minste mulighet til å stanse oppvarmingen på 2 grader, slik verdens ledere tidligere har vedtatt, må det fjernes CO₂ fra atmosfæren. I tillegg må utslippene kuttes med 40-70 prosent de neste 45 årene, og de må være null i 2100.

Hvordan fjerner man CO₂ som allerede er i atmosfæren? Panelet ser bare to muligheter:

- *Ekstremt omfattende skogplanting – altså påskoging i stedet for fortsatt avskoging.*
- *CO₂-fangst fra store biobrenselanlegg. Biobrensel er fellesbetegnelse for alt fra ved, flis og pellets til torv og vegetabiliske oljer – altså alt som slipper ut CO₂ fra naturens eget livsnødvendige kretsløp.*

Panelets forfattere sa i går at det høyst sannsynlig blir umulig å begrense oppvarmingen uten en slik, karbonnegativ energiproduksjon. Det må også i gang CO₂-fangst og lagring fra hundrevis av de store kull- og oljekraftverkene. Problemet er bare at denne teknologien på ingen måte er klar ennå.»

Kommentarer:

- ***Det politiske Norge ønsker ikke å bruke skog som klimaverktøy på samme måte som Sverige og Finland.***
- ***Klimaskoger er det mest kostnadseffektive klimatiltaket. Tilplanting av inntil 5 mill. dekar kan fullt etablert binde 8-10 mill. tonn CO₂ pr. år i 80 – 100 år.***
- ***Ved å unnlate å tilplante arealer som årlig brakklegges og gror igjen, tapes i snitt ca. 0,75 mill. tonn CO₂-binding pr. år + at det pådras store ryddings- og kulturkostnader ved å tilplante de først om 30 år. (forutsatt samme brakklegging som i snitt de siste 15 årene)***
- ***Klimaskoger produserer også fornybart råstoff for kommende slekter.***

6.2. Utenlandske treslag

Det må søkes særskilt om å få bruke fremmede treslag i Norge i dag. Sitka- og lutzgran er vestamerikanske arter som er brukt til skogplanting på norskekysten gjennom snart hundre år. Bruken er fulgt tett med forskning.

Sitkagran har fått et negativt stempel i Norge pga bruken som leplanting på den mest værharde kysten. Dette viser ikke treslagets egenskaper som skogtre. Treslaget kommer til sin rett i tette, relativt store plantinger. I hovedsak på grunn av feil bruk, er treslaget havnet på Artsdatabankens svarteliste, men Artsdatabankens faglige begrunnelse er faglig feil. Hovedbegrunnelsen er spredning «inn i kystlynghei», og underforstått ødelegger den. Alle andre arter sprer seg også i kystlynghei. Manglende vedlikehold ødelegger kystlynghei.

Det er i dag tilplantet knapt 0,5 mill. dekar med sitka-/lutzgran i kyststrøk i Norge. Treslagene er brukt bare i ytre kyststrøk, pga. evnen til å tåle saltholdig luft og de er spesielt sterke mot storm. De produserer nesten dobbelt så mye trevirke som vår gran, og virkesegenskapene er tilnærmet som norsk gran. Pga disse egenskapene må både sitka- og lutzgran sies å være særdeles godt egnede «klimatre».

10 000 skogeiere har plantninger av sitka- eller lutzgran som vil gi næringsinntekt. Karbonlageret i sitka- og lutzskoger i Norge tilsvarer i dag ca. 50 mill. tonn CO₂, og det vil øke framover. Dette er tilnærmet ett års utslipp av klimagasser i Norge. Det er derfor ikke bærekraftig ikke å tillate replanting av sitka på sitkahogstfelt.

Miljø- og Landbruksdirektoratene (MD/LD) la i 2019 fram en rapport om utenlandske treslag etter oppdrag fra KLD (Klima og miljødepartementet). Rapporten anbefalte en kontrollert bruk av utenlandske treslag, fordi et forbud ikke vil redusere uønsket spredning. Nå ønsker tydeligvis KLD «omkamp» i et nytt oppdrag til MD/LD, hvor kontrollert bruk kontra forbud igjen skal vurderes. Frist juni 2021 og høring etter sommeren, evt. i sommerferien. En velkjent KLD-strategi?

Kommentarer:

- *Sitka/lutzi er begge kommet for å bli i kyst-Norge. Kan med rette betegnes som «klimagran», men fortrenger ikke norske arter.*
- *Tillat bruk av utenlandske treslag i produksjonsskog der andre treslag ikke duger og spredningsfaren utenfor bestandet er lav.*

7. Fylkesvise faktatall for kystskogbruksfylkene – 2 sider pr. fylke

For å få fylkesvise data har vi tatt ut sentrale data for hvert av de nye fylkene. Vi har valgt å «klemme» dette litt sammen på to sider for hvert fylke for at disse to sidene skal kunne brukes nokså lettvis også i andre sammenhenger. Dataene, med unntak av produksjonsverdiene, er laget av statsforvalteren i hvert fylke og satt inn i denne felles malen. Trude Hagen Hansen (Statsforvalteren i Troms) har vært koordinator.

I rulleringsarbeidet kan det også bli behov for andre fylkesvise data. Disse må i så fall skaffes under prosessen.

De fylkesvise oppsettene inneholder følgende data:

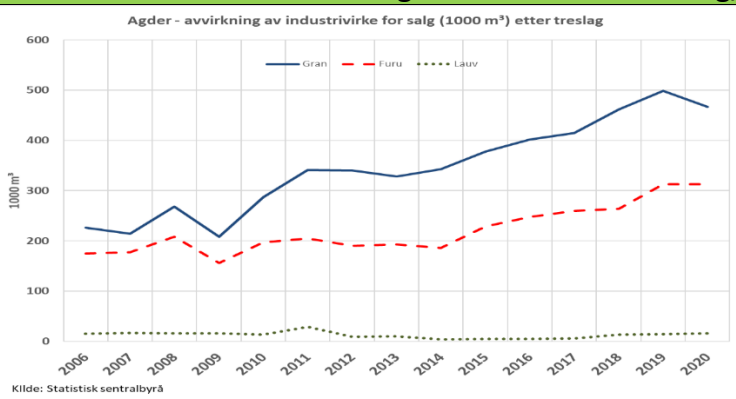
- Nøkkeltall
- Avvirkning for salg i m³
- Planting, antall dekar
- Ungskogpleie, antall dekar
- Nyanlegg skogsveier
- Skogeiendomsstruktur
- Fylkesfordelt nasjonalregnskapstall
- Næringsinntekt i skogbruket
- Den off. skogveiledningstjenesten
- Skognæringsnettverk

Agder

Nøkkeltall

Tot. skogareal (dekar)	8 255 000
Produktivt skogareal	6 254 000
Antall skogeiendommer	10 944
Stående kubikkmasse (u bark)	86 000 000
Årlig tilvekst (u bark)	2 160 000
Avvirkning 2020	867 800
Planting 2020 (dekar)	13 000
Ungskogpleie 2020 (dekar)	33 000
Tot. produksjonsverdi 2020, inkl. ringvirkning	

Avvirkning av industrivirke for salg, 2006-2020

(Kilde SSB)

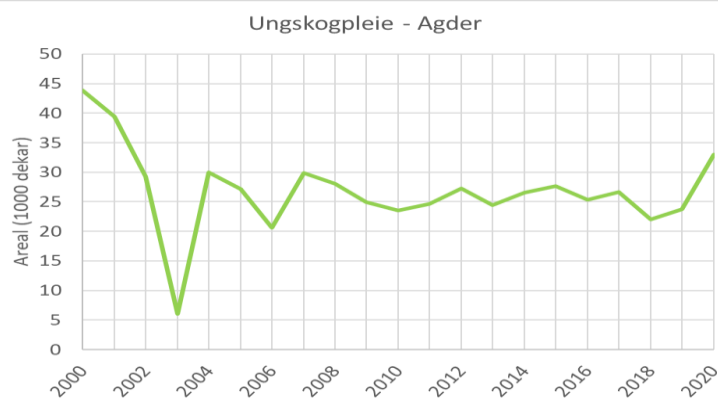
- Industrivirke for salg (1000 m³) fra 2006-2020 for gran (heltrukket linje), furu (stiplet linje) og lauv (prikket linje)
- Sum avvirkning 2020: 796 000 m³ (gran+furu+lauv på figur)
- Det er i tillegg avvirket 72 000 m³ ved og biovirke i 2020.
- Gran står for 65-70 % av hogstvolumet i Agder
- En økende andel av hkl 4 gran avvirkes

Planting, 2000-2020

- I 2020 var det ikke mulig å dekke inn etterspørsel etter planter.
- Det antas at ca. 85 % av granarealet som skal inngå videre i skogproduksjon blir tilplantet.
- Ca. 10 % av avvirkningsarealet omdisponeres til andre formål.

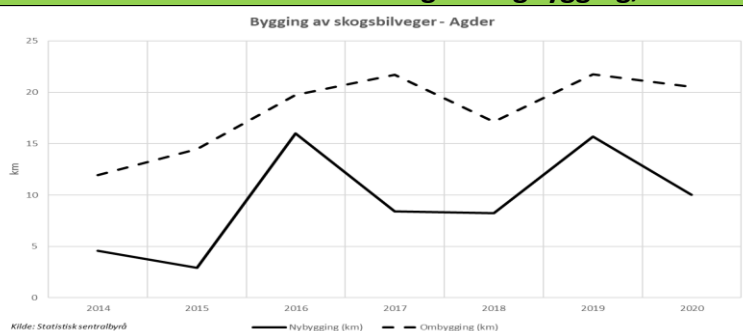
Ungskogpleie, 2000-2020

Kilde: Statistisk sentralbyrå

- Den austre delen av Agder har gjennom mange år hatt en bra og rimelig høy aktivitet i ungskogpleien.
- I vestre del av Agder er det behov for en betydelig økning i innsatsen for å bedre fremtidsskogen. Her er det akkumulert et betydelig etterslep.
- Det er gledelig at ungskogpleien økte i 2020 i begge deler av fylket.

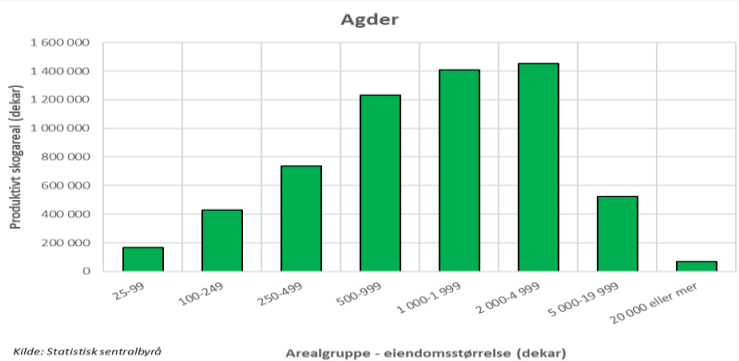
Skogsbilvegbygging, 2014-2020

Kilde: Statistisk sentralbyrå

- Aktivitet på ny- og ombygging har økt betydelig de siste to årene i Agder.
- Mest ombygging i østre delen av fylke, mens det i vestre del fortsatt er behov for mye nybygging av veianlegg, spesielt i skogreisingsstrøkene.
- Det bygges også veldig mye enkle traktorveier uten statstilskudd

Skogeiendomsstruktur

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Agder	
Arealgruppenes andel av produktivt skogareal	
Arealgruppe (dekar)	Areal (dekar)
25-99	169 118
100-249	428 068
250-499	735 179
500-999	1 232 591
1 000-1 999	1 406 397
2 000-4 999	1 455 105
5 000-19 999	524 885
20 000 eller mer	69 516

Fylkesfordelt nasjonalregnskap

--	--

Næringsinntekt skogbruk, 2008-2018

Off. skogveiledning

(Kilde: SSB)

Gjennomsnittstall for sammenslåtte fylker. Gjennomsnittlig næringsinntekt for skogeier med positiv næringsinntekt var kr 38 500,- i 2018.

- Kommunene: 14 årsverk.
- Statsforvalter: 4,5 årsverk.

Årsverkene fordelt på 19 personer.

Agder skog- og trenæringsforum

Ligger for tiden nede. Liten til ingen aktivitet de siste årene.

ROGALAND

Nøkkeltall

Tot. skogareal (dekar)	2 500 000
Produktivt skogareal	1 400 000
Antall skogeiendommer	4 890
Stående kubikkmasse (u bark)	14 848 000
Årlig tilvekst (u bark)	503 000
Avvirkning 2020	108 439
Planting 2020 (dekar)	1 654
Ungskogpleie 2020 (dekar)	2 108
Tot. produksjonsverdi 2020, inkl. ringvirkning	

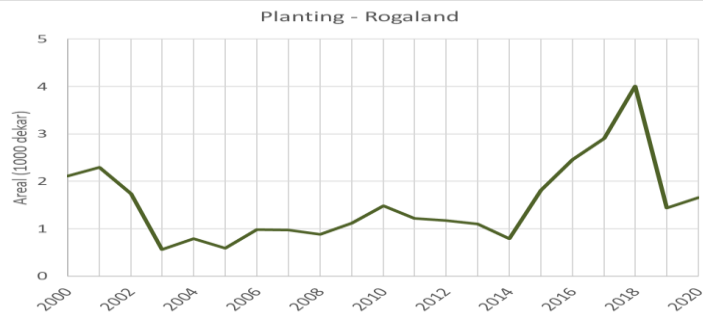
Avvirkning av industrivirke for salg, 2006-2020

(Kilde SSB)

- Industrivirke for salg (1000 m³) fra 2006-2020 for gran (heltrukket linje), furu (stiplet linje) og lauv (prikket linje)
- Sum avvirkning 2020: 103 000 m³ (gran+furu+lauv på figur)
- Rekordstor hogstaktivitet over mange år, mest gran.
- Sammenstilte tall fra resultatkartellinga 2011-2018 viser at 75 % skogen hogges i hogstklasse 4 eller yngre.

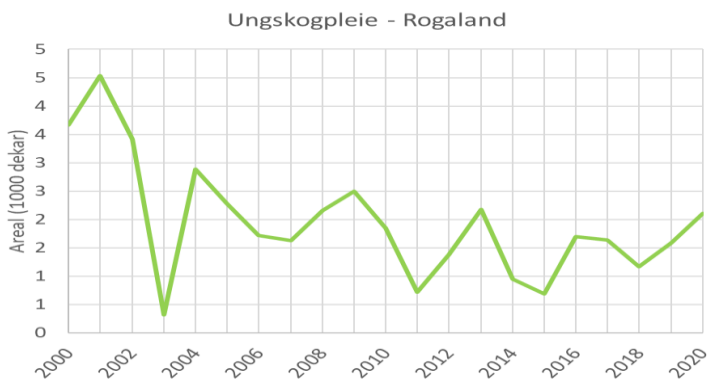
Planting, 2000-2020

Kilde: Statistisk sentralbyrå

- Ca. 50 % av hogstarealet er uten aktive foryngingstiltak, eller blir omdisponert til andre formål.
- Den økte planteaktiviteten i 2016 til 2018 er knytt til klimaskogplanting – påskoging.

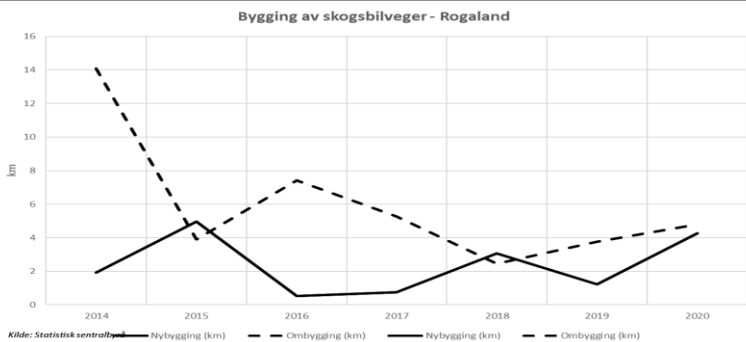
Ungskogpleie, 2000-2020

Kilde: Statistisk sentralbyrå

- Det er akkumulert et stort etterslep på ungsogpleie over mange år.
- Behovet for ungsogpleie er vesentlig større enn det aktiviteten gjenspeile.
- Plantefeltene våre er stort sett på høg og super bonitet, og er helt avhengig av oppfølging med ungsogpleie for å lykkes med etableringen.

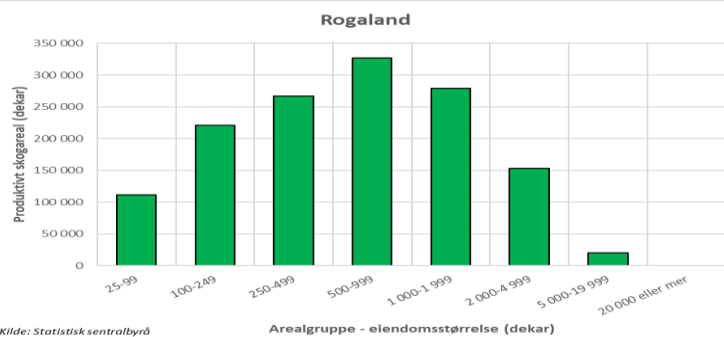
Skogsbilvegbygging, 2014-2020

Kilde: Statistisk sentralbyrå

- Det har vært størst aktivitet på ombygging og fornying av eksisterende vegnett som ikke er tilpassa dagens transport-utstyr.
- Mange små eiendommer krever stor innsats for å få gjennomslag for gode og framtidsetta løsninger.
- Kapasitet og kompetanse i kommunene stor utfordring for dette krevende mobiliseringsarbeidet.
- Tilskudd avgjørende for aktivitet.

Skogeiendomsstruktur

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Rogaland	
Arealgruppenes andel av produktivt skogareal	
Arealgruppe (dekar)	Areal (dekar)
25-99	111 173
100-249	220 618
250-499	266 609
500-999	326 633
1 000-1 999	279 449
2 000-4 999	152 905
5 000-19 999	20 231
20 000 eller mer	0

Fylkesfordelt nasjonalregnskap

--	--

Næringsinntekt skogbruk, 2008-2018	Off. skogveiledning
---	----------------------------

<p>Rogaland - gjennomsnittlig næringsinntekt skogbruk (kr)</p> <p>(Kilde: SSB)</p> <p>Gjennomsnittlig næringsinntekt for skogeier med positiv næringsinntekt var kr 32 000,- i 2018.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunene: 5 årsverk (17 personer) i 2020. - Statsforvalter: 2 årsverk (3 personer) i 2020
--	---

Rogaland Skognæringsforum

Rogaland Skognæringsforum består av representanter fra skogeierne, sagbruk og bioenergi. Forumet kjøper 20 % sekretærtjenester av Skogselskapet i Rogaland. Aktiviteten er veldig avhengig av sekretærfunksjon og samarbeid med Statsforvalteren. Forumet har fokusert på lokal foredling og generell bruk av tre i bygg, spesielt landbruksbygg, infrastruktur m/kaiutbygging og engasjert seg i viktige spørsmål for skogbruket i fylket. Uttalelser, strategier og planer, økonomiske ordninger m.m.. I tillegg deltatt aktivt med informasjonsarbeid, blant annet gjennom møter og seminar gjerne i samarbeid med andre. På grunn av vakanser har aktiviteten siste 1-2 år vært varierende. Finansiering til å gjennomføre gode tiltak er ei utfordring.

VESTLAND	Nøkkeltall	
	Tot. skogareal (dekar)	8 970 000
	Produktivt skogareal	5 330 000
	Antall skogeiendommer	16 750
	Stående kubikkmasse (u bark)	60 000 000
	Årlig tilvekst (u bark)	1 800 000
	Avvirkning 2020	336 000
	Planting 2020 (dekar)	2 433
	Ungskogpleie 2020 (dekar)	1 056
	Tot. produksjonsverdi 2020, inkl. ringvirkning	

Avvirkning av industrivirke for salg, 2006-2020
--

<p>Vestland - avvirkning av industrivirke for salg (1000 m³) etter treslag</p> <p>(Kilde SSB)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avvirkning av industrivirke for salg (1000 m³) fra 2006-2020 for gran (heltrukket linje), furu (stiplet linje) og lauv (prikket linje) - Sum avvirkning 2020: 336 000 m³ (gran+furu+lauv på figur) 	
--	--

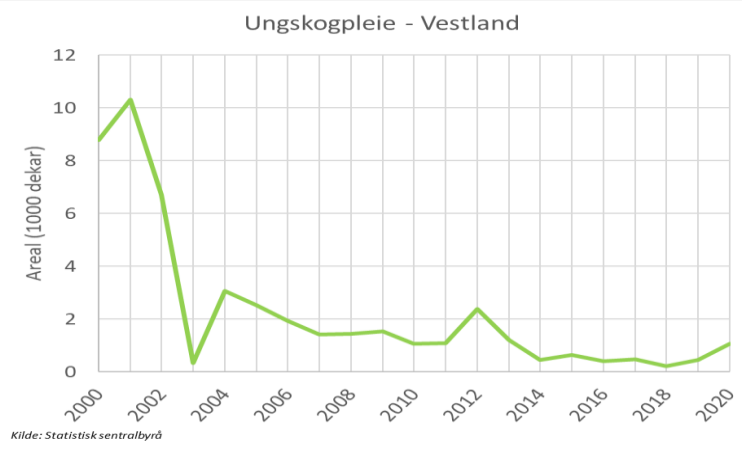
Planting, 2000-2020

(Kilde SSB)

- Planting 2020: 2433 dekar
- Kun 30% av avvirket areal blir til tilfredsstillende forynget skog
- Dobling av avvirkning på ti år har ført til økende, men varierende planteareal
- 20 % omdisponeres i 2020
- Resultatkartleggingen viser at 20% av avvirket areal ikke blir plantet
- Utfordringer med plantetilgang og kvalitet de siste årene

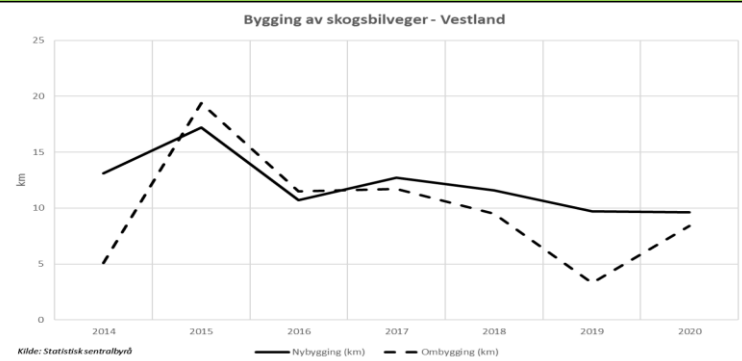
Ungskogpleie, 2000-2020

(Kilde SSB)

- Ungskogpleie 2020: 1056 dekar
- Dramatisk minking av aktivitet etter bortfall av tilskudd i 2003
- Etterslep vil fortsette grunnet lav aktivitet de siste 20 år

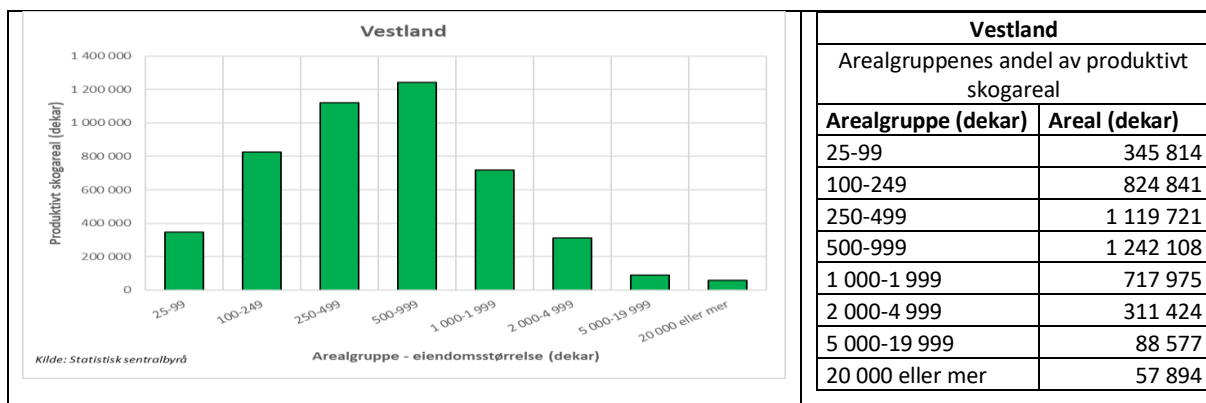
Skogsbilvegbygging, 2014-2020

(Kilde SSB)

- Nybygd 2020: 9,5 km
- Ombygd 2020: 8,4 km
- Traktorvei 2020: 4,1 km
- Stabilt nivå senere år, men behov for dobling av veibyggingaktiviteten for å ta ut forventet hogstkvantum fra skogreisingsarealene

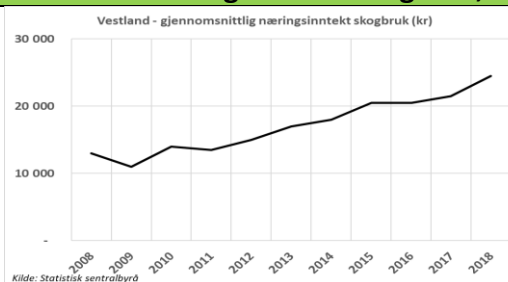
Skogeiendomsstruktur

Vestland	
Arealgruppenes andel av produktivt skogareal	
Arealgruppe (dekar)	Areal (dekar)
25-99	345 814
100-249	824 841
250-499	1 119 721
500-999	1 242 108
1 000-1 999	717 975
2 000-4 999	311 424
5 000-19 999	88 577
20 000 eller mer	57 894

Fylkesfordelt nasjonalregnskap

Næringsinntekt skogbruk, 2008-2018

(Kilde: SSB)

Tallene er et gjennomsnitt for sammenslåtte fylker. Gjennomsnittlig næringsinntekt for skogeier med positiv næringsinntekt var kr 24 500,- i 2018.

Off. skogveiledning

Årsverk for 2020:

- Kommunene: 14 årsverk
- Statsforvalter: 5,8 årsverk

Fordelt på 32 personer

Vestland Skognæringsforum

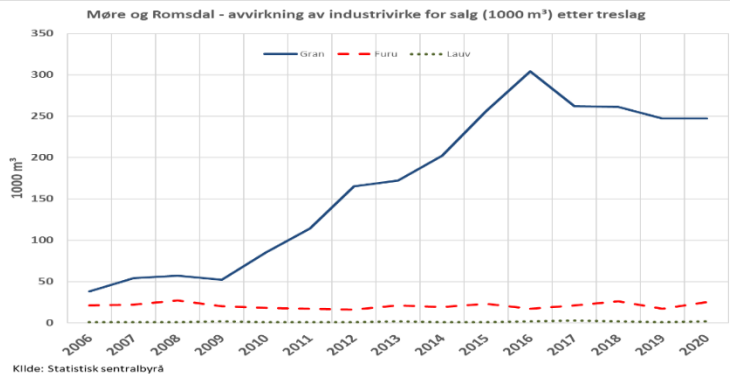
Sammenslåing 2019. Arrangerte Kystskogkonferansen 5/11-19. Deltok i bedriftsutviklingsseminar i regi av Norsk Bygdesagforening, «Vi som satser på tre», i Norheimsund. Konst. jan '20.

MØRE OG
ROMSDAL

Nøkkeltall

Tot. skogareal (dekar)	4 459 625
Produktivt skogareal	2 833 825
Antall skogeiendommer	9 078
Stående kubikkmasse (u bark)	35 800 000
Årlig tilvekst (u bark)	1 000 000
Avvirkning 2020	275 454
Planting 2020 (dekar)	3 834
Ungskogpleie 2020 (dekar)	2 391
Tot. produksjonsverdi 2020, inkl. ringvirkning	

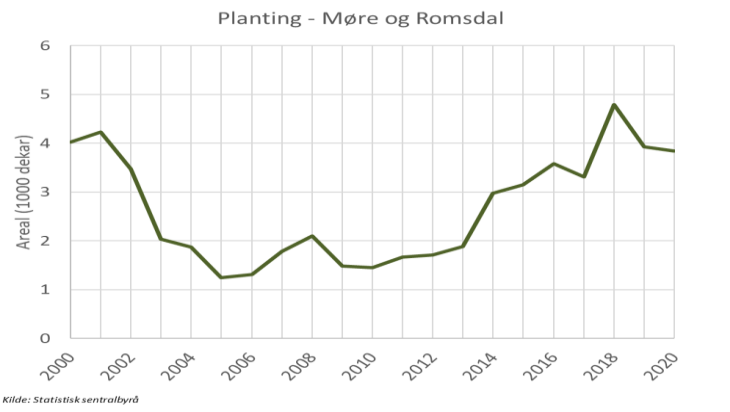
Avvirkning av industrivirke for salg, 2006-2020

(Kilde SSB)

- Kurven viser avvirkning av industrivirke for salg (1000 m³) fra 2006-2020 for gran (heltrukket linje), furu (stiplet linje) og lauv (prikket linje)
- Sum avvirkning 2020: 274 000 m³ (gran+furu+lauv på figur)
- Bortfall av Rindal (2019) og Halså (2020) og til Trøndelag

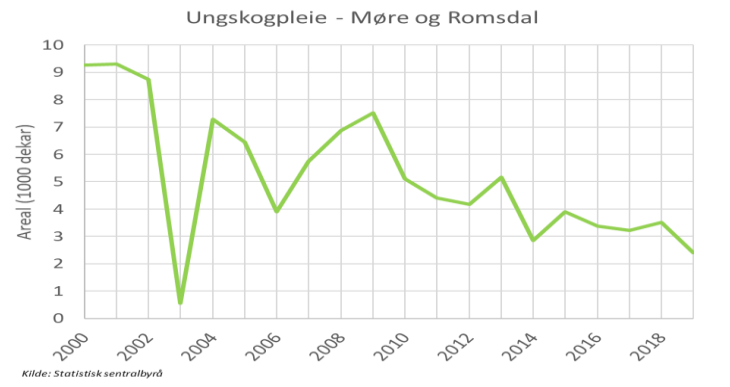
Planting, 2000-2020

(Kilde SSB)

- Planta areal har ikke økt tilsvarende økningen i hogstareal.
- Plantestatistikken er noe påvirket av at vi venter 3 år med planting etter hogst pga. gransnutebille.
- Det er noe ulik holdning til foryngelsesplikt innad i fylket.

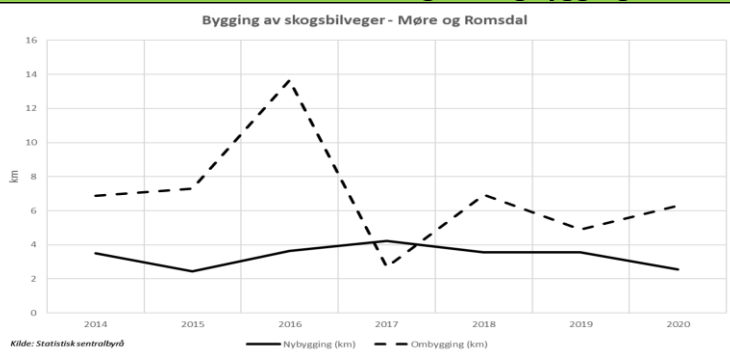
Ungskogpleie, 2000-2020

(Kilde SSB)

- Kurven viser en nedadgående tendens.
- Lite planting først på 2000-tallet kan forklare dette noe. Behovet er nok likevel langt større enn det som er gjennomført.
- En form for pådriver og oppsøkende virksomhet har vist seg å være avgjørende for å få økt aktivitet innen unngskogpleie. Dette er nå i funksjon eller under etablering i flere kommuner.

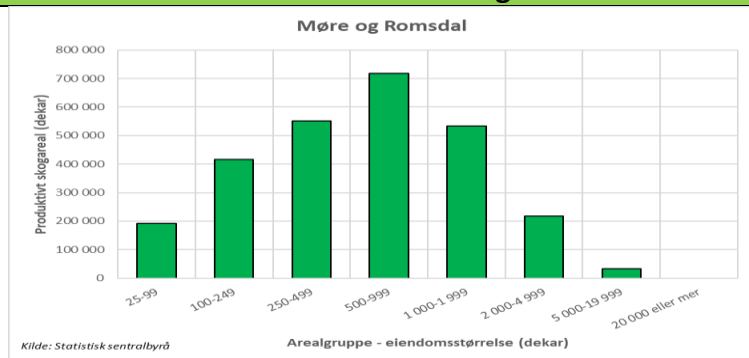
Skogsbilvegbygging, 2014-2020

(Kilde SSB)

- Prosjekt fra 2019 med tilskudd til prosjektering og pådriving før avgjørelse om bygging, for bruk av profesjonell vegplanlegger.

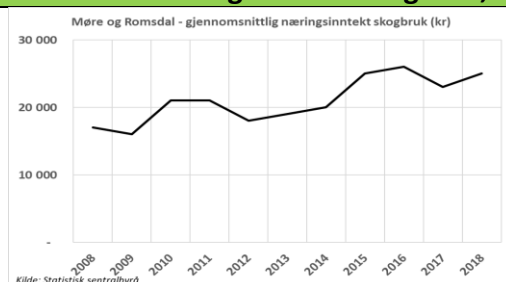
Skogeiendomsstruktur

Møre og Romsdal	
Arealgruppenes andel av produktivt skogareal	
Arealgruppe (dekar)	Areal (dekar)
25-99	192 014
100-249	415 794
250-499	551 147
500-999	718 376
1 000-1 999	534 099
2 000-4 999	217 031
5 000-19 999	32 107
20 000 eller mer	0

Fylkesfordelt nasjonalregnskap

Næringsinntekt skogbruk, 2008-2018

(Kilde: SSB)

Gjennomsnittlig næringsinntekt for skogeier med positiv næringsinntekt var kr 25 000,- i 2018.

Off. skogveiledning

- Kommunene: 10 årsverk
 - Statsforvalter: 3 årsverk
- Fordelt på 20 personer.

Møre og Romsdal Skognæringsforum

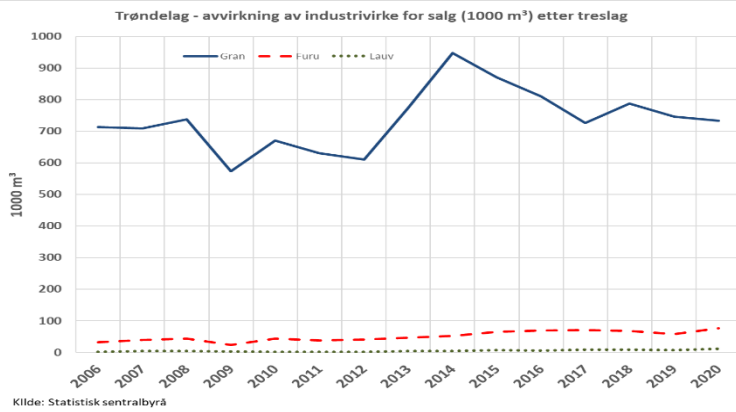
Revitalisert sent i fjor høst. Sekretærstøtte fra Kystskogbruket trolig avgjørende. Gitt innspill til tilskuddsnivå taubane.

TRØNDELAG

Nøkkeltall

Tot. skogareal (dekar)	16 480 000
Produktivt skogareal	10 470 000
Antall skogeiendommer	14 191
Stående kubikkmasse (u bark)	115 700 000
Årlig tilvekst (u bark)	3 100 000
Avvirkning 2020	825 815
Planting 2020 (dekar)	30 499
Ungskogpleie 2020 (dekar)	26 303
Tot. produksjonsverdi 2020, inkl. ringvirkning	

Avvirkning av industrivirke for salg, 2006-2020

(Kilde SSB)

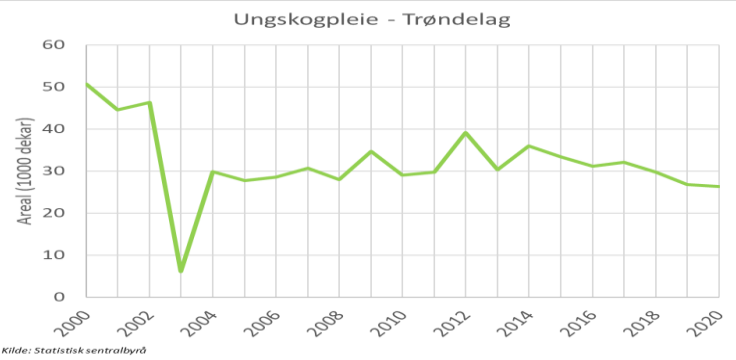
- Kurven viser avvirkning av industrivirke for salg (1000 m³) fra 2006-2020 for gran (heltrukket linje), furu (stiplet linje) og lauv (prikket linje)
- Sum avvirkning 2020: 822 000 m³ (gran+furu+lauv på figur)

Planting, 2000-2020

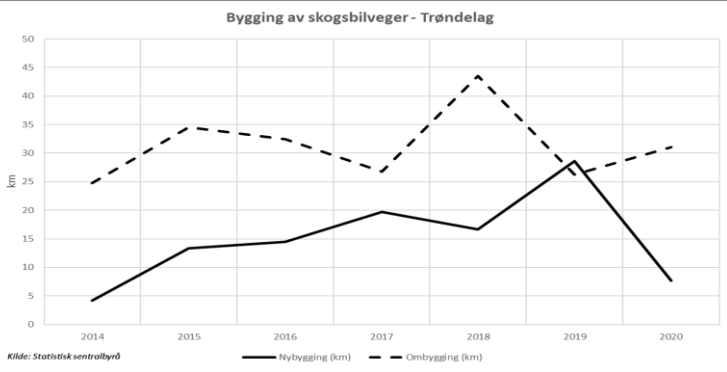
Avvirkninga etter 2012 har økt mer enn plantearealet. Dette skyldes lavere plantetetthet i dag og at om lag 10 % omdisponeres til hovedsakelig nydyrking og beite. Resultatkartlegginga viser at plantetallet er for lavt, spesielt på G14 og oppover.

Ungskogpleie, 2000-2020

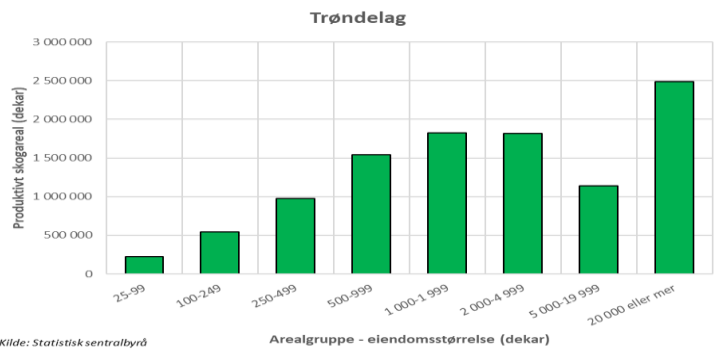
Ungskogpleieaktiviteten er for lav. Aktivt skogpådriverarbeid bidrar til dagens nivå, men aktiviteten burde ligget på over det dobbelte for å ta igjen noe av etterslepet.

Skogsbilvegbygging, 2014-2020

Vi har hatt et betydelig løft på vegbyggingsaktiviteten denne perioden. Ved hjelp av vegpådrivere er det stor rift om midlene og aktiviteten begrenses av tilgang til tilskuddsmidler. På grunn av relativt få anlegg utgjør tilfeldige utslag forholdsvis mye på den årlige statistikken, men vi har om lag en tredobling av nybyggingen siden 2014.

Skogeiendomsstruktur

Trøndelag	
Arealgruppens andel av produktivt skogareal	
Arealgruppe (dekar)	Areal (dekar)
25-99	221 404
100-249	541 812
250-499	973 794
500-999	1 537 926
1 000-1 999	1 828 242
2 000-4 999	1 818 322
5 000-19 999	1 138 020
20 000 eller mer	2 487 380

Fylkesfordelt nasjonalregnskap

(Empty space reserved for regional accounting data)

Næringsinntekt skogbruk, 2008-2018

(Kilde: SSB)
Tallene er et snitt for sammenslåtte fylker
Gjennomsnittlig næringsinntekt for skogeier med positiv næringsinntekt var kr 29 000,- i 2018.

Off. skogveiledning

- Kommunene: 21,15 årsverk
Statsforvalter: 7 årsverk

Forum skognæringa i Trøndelag

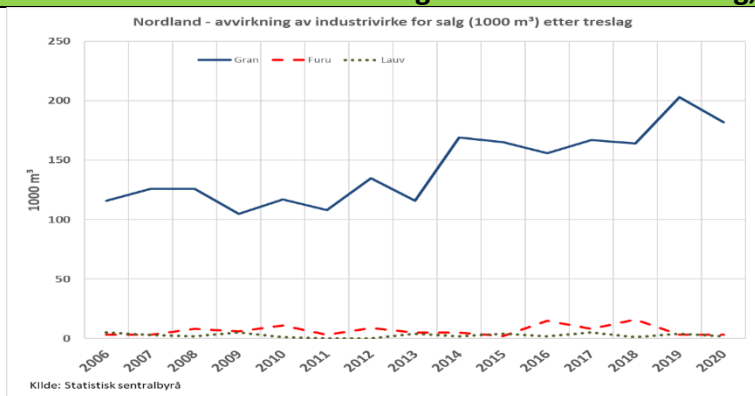
Forumet er et frivillig samarbeid mellom aktører innen skognæring, skogindustri og arbeidslivsorganisasjoner. De har nå også klyngesatsinga Wood Works Cluster, som satser tungt på å utvikle skognæringa med nye produkter og på å øke verdiskapinga. Wood Works formidler skognyheter og promoterer tradisjonell og ny bruk av tre. Se hjemmesida deres for mer informasjon: <https://woodworkscluster.no/>. I Trøndelag har vi også et prosjekt som heter Skogsatsing Trøndelag, som varer ut 2021. Målet med prosjektet er å øke vegbygging og aktivitet i skogen gjennom samarbeid mellom kommuner og oppsøkende virksomhet mot skogeiere.

Nøkkeltall

NORDLAND

Tot. skogareal (dekar)	10 000 000
Produktivt skogareal	6 010 000
Antall skogeiendommer	11 209
Stående kubikkmasse (u bark)	36 115 062
Årlig tilvekst (u bark)	1 200 000
Avvirkning 2020	194 231
Planting 2020 (dekar)	6 313
Ungskogpleie 2020 (dekar)	1 933
Tot. produksjonsverdi 2020, inkl. ringvirkning	

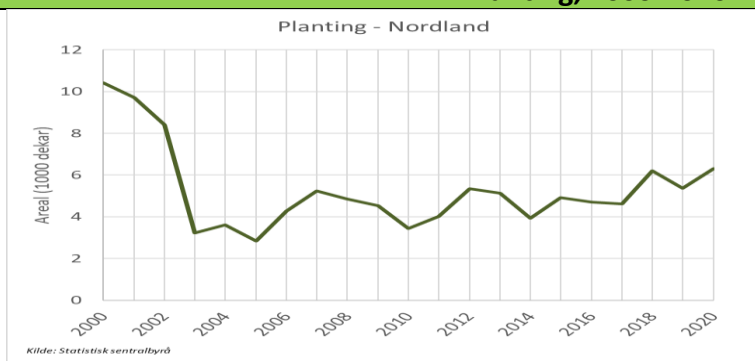
Avvirkning av industrivirke for salg, 2006-2020

(Kilde SSB)

- Kurven viser avvirkning av industrivirke for salg (1000 m³) fra 2006-2020 for gran (heltrukket linje), furu (stiplet linje) og lauv (prikket linje)
- Sum avvirkning 2020: 187 000 m³ (gran+furu+lauv på figur)

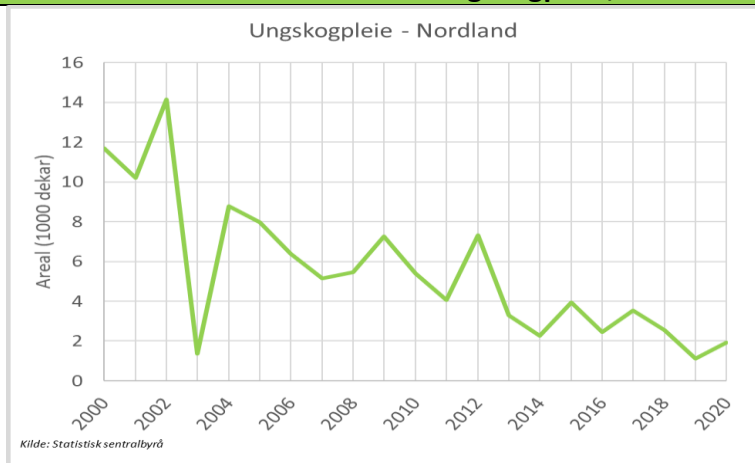
Planting, 2000-2020

(Kilde SSB)

- Jevn økning i planting, men ennå ikke tilbake til nivået før Sponheim fjernet tilskuddet i 2004

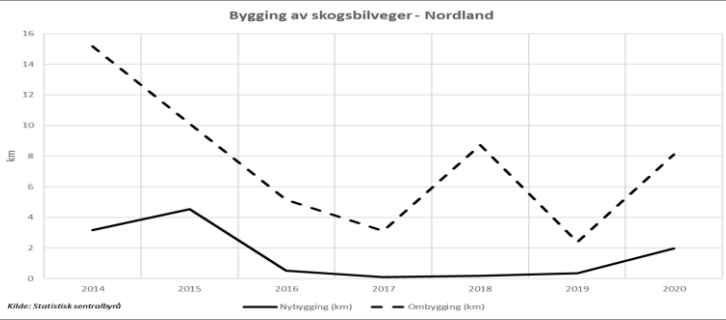
Ungskogpleie, 2000-2020

(Kilde SSB)

- Bekymringsfull utvikling
- Trenden må snues

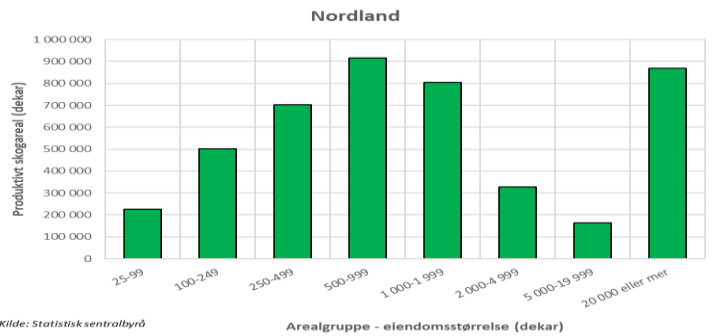
Skogsbilvegbygging, 2014-2020

(Kilde SSB)

- Veibyggingen har ligget jevnt lavt de senere årene, tross gode virkemidler.

Skogeiendomsstruktur

Arealgruppenes andel av produktivt skogareal

Arealgruppe (dekar)	Areal (dekar)
25-99	225 681
100-249	502 303
250-499	702 140
500-999	916 983
1 000-1 999	804 845
2 000-4 999	327 453
5 000-19 999	163 847
20 000 eller mer	867 819

Fylkesfordelt nasjonalregnskap

Næringsinntekt skogbruk, 2008-2018

(Kilde: SSB)

Gjennomsnittlig næringsinntekt for skogeier med positiv næringsinntekt var kr 40 000,- i 2018.

Off. skogveiledning

- Kommunene: 11 årsverk
- Statsforvalter: 2 årsverk

Tall for kommunenivå er dels fra Skogkurs kompetanseundersøkelse 2018

Skognæringsforum Nordland

Kompetanse: Forumet har hatt stort fokus på kompetanse og kompetanseheving for skogbruket i Nordland, og har vært en pådriver for å videreutvikle Mosjøen VGS Marka. Forumet har ønske om at Marka skal være et kompetanse-nav for skogbruk i Nordland.

Infrastruktur: Forumet jobber for at infrastrukturen for tømmertransport i Nordland skal bli bedre og dermed mer økonomisk lønnsomt, dette gjelder alt fra oppskrivning av veinettet til tømmerkaier.

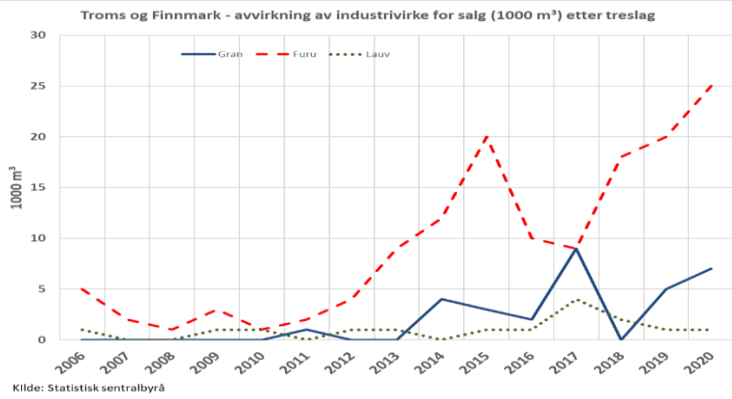
Skogvern Indre Helgeland: Uten bedrifter som foredler tømmerstoffet lokalt vil dette gå kraftig ut over hele skogbruket i Nordland. Store deler av Indre Helgeland er statseid skog som i større og større grad blir båndlagt restriksjoner. Forumet jobber for at treforedlingsbedrifter skal ha tilgang til lokalt tømmer. Forumet har et ønske om at samfunnsseffektene av vern tas med i en totalvurdering av verneområder.

Nøkkeltall

TROMS OG FINNMARK

Tot. skogareal (dekar)	18 420 000
Produktivt skogareal	8 160 000
Antall skogeiendommer	9 424
Stående kubikkmasse (u.bark)	32 250 000
Årlig tilvekst (u. bark)	740 000
Avvirkning 2020	64 000
Planting 2020 (dekar)	1 813
Ungskogpleie 2020 (dekar)	1 063
Tot. produksjonsverdi 2020, inkl. ringvirkning	

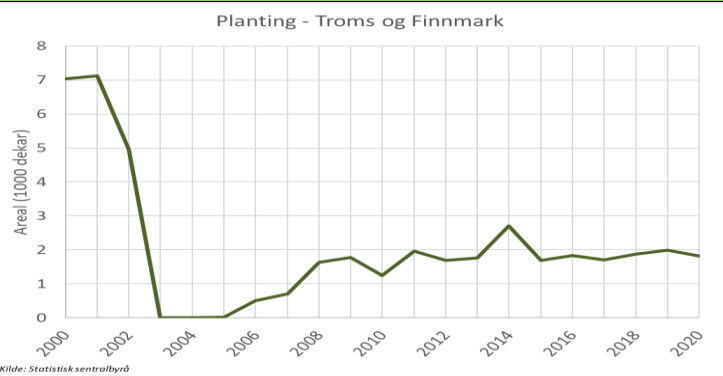
Avvirkning av industrivirke for salg, 2006-2020

(Kilde SSB)

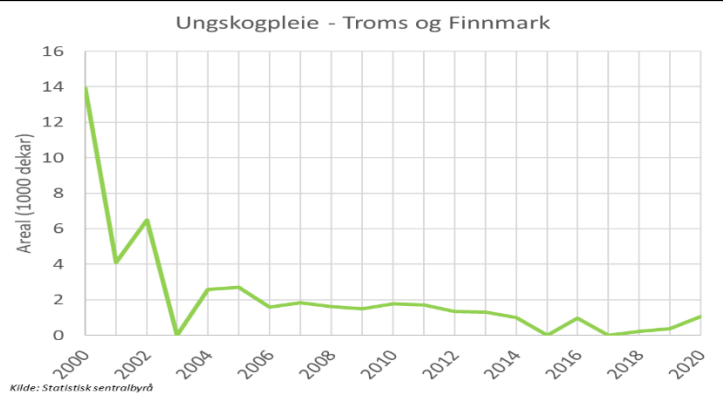
- Avvirkningen av industrivirke for salg (1000 m³) fra 2006-2020 for gran (heltrukket linje), furu (stiplet linje) og lauv (prikket linje)
- Sum avvirkning for salg i 2020 var 64 000 m³, herav 33 000 m³ industrivirke for salg (se figur). Resterende er energivirke (flis/ved). Industrivirket brukes også til energiformål.

Planting, 2000-2020

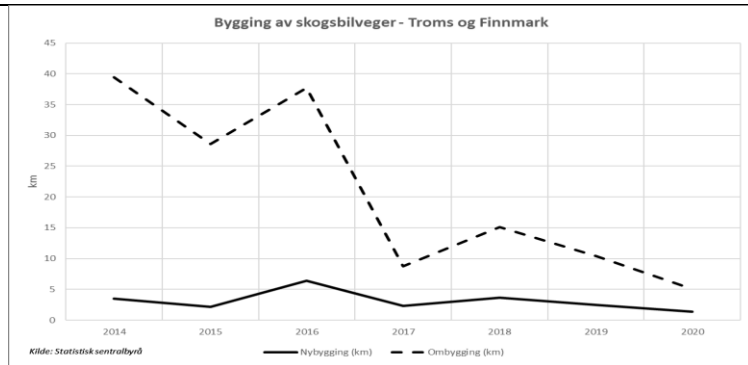
- Planting 2020: 1813 dekar
- Plantingen falt dramatisk i 2003 på grunn av fjerning av tilskudd.
- Plantingen har tatt seg litt opp og ligger nå på ca 1800 dekar. Nivået er fremdeles for lavt.
- Antas at noe barskogarealer ikke blir plantet eller tilfredsstillende forynget etter hogst.

Ungskogpleie, 2000-2020

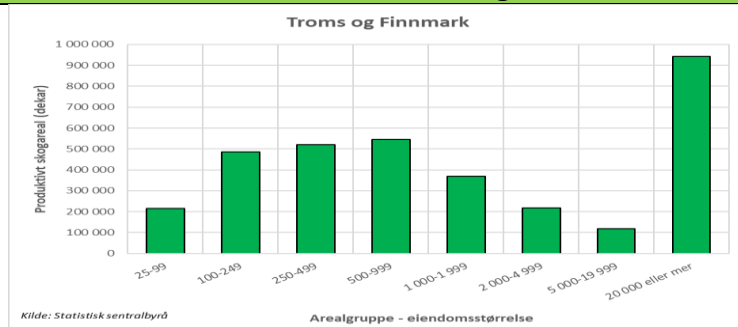
- Ungskogpleie 2020: 1063 dekar
- Dramatisk effekt av tilskuddsbortfall i 2003.
- Kom aldri opp på samme nivå etter at tilskuddet ble gjeninnført, men ligger på et mye lavere nivå.
- Sannsynligvis et betydelig etterslep.

Skogsbilvegbygging, 2014-2020

- Nybygg lengde 2020: 1,9 km
- Ombygd lengde 2020: 5 km
- Effekt av moderniseringsmidler til ombygging vises 2014-2016.
- Nivået på både nyanlegg og ombygging er for lavt. Det er for få kommuner som satser på tilrettelegging for utbygging av vegnettet.

Skogeiendomsstruktur

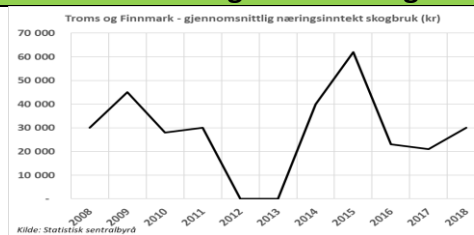

Arealgruppenes andel av produktivt skogareal

Arealgruppe (dekar)	Areal (dekar)
25-99	214 776
100-249	485 310
250-499	520 135
500-999	545 006
1 000-1 999	368 095
2 000-4 999	218 365
5 000-19 999	118 894
20 000 eller mer	943 168

Fylkesfordelt nasjonalregnskap

Næringsinntekt skogbruk, 2008-2018

(Kilde: SSB)

Tallene er et snitt for sammenslåtte fylker. Gjennomsnittlig næringsinntekt for skogeier med positiv næringsinntekt var kr 30 000,- i 2018.

Off. skogveiledning

- Kommunene: 6,2 årsverk (2020)
- Statsforvalter: 2,7 årsverk (2020)

Skognæringa Troms

Arbeider med to kaiprosjekter, har to representanter i Skognæringa Kyst, har bidratt i regionale møter i regi av Kystskogbruket, hatt fokus på oppskrivning av vegger og utbedring av flaskehals, samarbeider med Tredriverne i Troms og Finnmark og FoU Innovasjon og trebruk. Nettverket har behov for mer formalisert organisering framover.

Finnmark Treforum

Er opptatt av å øke videreføring og bruk av lokalt trevirke. Det er et mål å få flere aktive bedrifter som utnytter skogråstoffet i fylket. Dette arbeides med gjennom et Tredriverprosjekt, forskning- og utviklingsprosjekt, kompetanseheving og informasjonsarbeid.